

Zirşik

ANDIRIN VE ÇEVRESİ
YEREL DERGİSİ

YIL:1 | SAYI: 3 | TEMMUZ 2007

ÖĞRENCİLER İSTANBUL'DA...

03 Platform'dan... **04-05** Öğrenciler İstanbul'da **06** Bir Damla Suyun Marifeti
07 Andırın Geç Kalmadan Planmalı **08-09** Rişvanoğlu Kanber 94'ünde Bir Kuvvaci
10-11 Andırın'a Bilimsel Yolculuk **12-13** Dereceye Giren Yazılar
14 Andırın Tarihini Nasıl Yazdım **15** Andırın'da Yaylamak
16 Adana Andırınlılar Derneği **17** Aşıkların Gözyaşı **18** Gökhan Gök-Şiir

1950'li yıllarda Andırın'dan bir yöre

Tirsik

ANDIRIN VE ÇEVRESİ
YEREL DERGİSİ

**Andirin Gelişim Platformu Adına
İmtiyaz Sahibi**
Ahmet NARİNOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü
Salih ZENGİN

Yazı İşleri Müdürü
Gökhan GÖK

Yayın Kurulu
Ahmet NARİNOĞLU
Hüsnü KARCI
H. Salih ZENGİN
Tahsin SARIBIYIK
Celil ÇINKIR

Abone, Reklam Ve Halkla İlişkiler
Rahmi GÜRLEK

Adres
Eski Osmanlı Sok. Dilan Sit.
A Blok No:8 K.6 D.11
Mecdiyeköy / Şişli - İstanbul

Telefon
0212 273 02 46

Web Adresi
www.andirin.org.tr

e-posta
tirsikdergisi@andirin.org.tr

Yayın Türü
Yerel Dergi

Tasarım
Yeşim Karakoç

Baskı
Mart Matbaacılık Sanatları Tic. ve Ltd. Şti.

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

Platform'dan...

Platform, bu ay ilçemize bağlı okullarda derece yapan çocuklarımıza ödül olarak bir İstanbul gezisi düzenledi. Geziye ilçemize bağlı ilköğretim ve Lise öğrencileri ile birlikte, refakatçi olan 7 öğretmen de katıldı. Öğrencilerden yalnızca ikisi, İstanbul'u daha önce gördüğünü söyledi. Sizce bunun anlamı nedir? Bir genç insanın gözünün bir dünya kenti olan İstanbul'a açılması kendi dünyasında da yeni ufuklar açacaktır.

Platformumuz somut olarak şunu hedefliyor. Andirin dışına çıkmış insanlarımızın yöresine yönelik bireysel çabaları ve faaliyetleri var. Bizim amacımız tek başına bir netice vermeyen küçük şahsi çabaları birleştirerek ortak bir güç haline getirmek. Bu nedenle biz diyoruz ki, tek tek akıllar birleşip, ortak akıla dönüşsün. Hayli uzun ve zor olan bu yol, ortak akıl sayesinde daha kolay katedilsin.

Bu hedefimizden gurbetteki hemşerilerimize bir çağrı çıkıyor. Gelin bize ait olan Andirin' a ve Çukurova bölgesine katmayı düşündüğümüz faydayı platform çatısı altında birleştirelim. Platformun organizasyonlarına iştirak edelim. Burada somut bir örnek vermek istiyoruz, Andirin kökenli 10-15 civarında harita mühendisimiz var. Tahmin ediyoruz ki, her biri Andirin için bir şeyler yapmayı düşünmüştür. Fakat hepsini bir araya getirecek ortak zemin olmamıştır. Bakın biz diyoruz ki; haritacılar, Platform organizasyonunda bir araya gelseler, Andirin yaylalarının haritası çıkarılmış olur. Planlama uzmanları da kolayca plan yapar. Milyarlar bulup ta yapamadığımız bu faaliyetler kendiliğinden, maliyetsiz olarak gerçekleşmiş olur. Yayla alanlarımız da kurtulur. Bunun gibi yapamadığımız nice işleri sayabiliriz.

Ağustos'un ikinci haftasında Andirin' da Çınar Geçitinde buluşuyoruz. Kendiliğinden, plansız, programsız. O gün Çınar Geçitinde herkes yıllardır görmediği yakını, eş ve dostunu görecek. Oturacağız sohbet edeceğiz. Herkes birbirini ağırlayacak. Olmaz demeyin, çokta güzel olur. Çınar Geçiti bahane, asıl amacımız hemşerilerimizi görmek, birbirimizle hasret gidermek.

Siz bu satırları okurken Andirin' da hangi ağaç gölgesinde, hangi pınarın başında, hangi mekânda veya hangi serin odada olursanız olun bulunduğunuz konumu özleyen onbinlerce Andirin' li hemşerinizi olduğunu unutmayın. Bu unutmuyuş sizin halinize, şükretmenize vesile olacaktır.

Bizim gıpta ile baktığımız Andirin'i siz, gözünüz gibi korumalısınız. Sizin kadar oraları özleyenlerin de hakkı vardır. Sizlerden birkaç basit şey istiyoruz.

- Çevreyi kirletmeyelim
- Su kaynaklarını tahrip etmeyelim
- Canlılara, bitkilere zarar vermeyelim
- Doğal yapıyı bozmayalım
- Ağaçları koruyalım
- Piknik alanlarını bulmak istediğiniz gibi bırakalım

Platformumuz sizlerin yaşam standardını biraz iyileştirmek için çabılıyor. Bunu yolu acık ve nettir. Eğitim, sağlık, istihdam ve üretim alanlarında daha iyi olmak. Yani gelişmek. Gelişmemiz için bu alanlarda projeler üretmek şart. Yeter ki sizler isteyin. Proje yapmak Platform'dan.

22 Temmuz'da yapılan milletvekili seçimlerinin yöremize hayırlı ve faydalı olmasını, diliyoruz 12 Ağustos'ta Çınar Geçidi'nde buluşmak üzere...

Öğrenciler İSTANBUL'da...

Öğrencilerimize İstanbul Ödülü

► Ahmet NARİNOĞLU

Yorgun gelecekler, iki gün gezemeyecekler diye aramızda konuştuk, durduk. Geldiklerinde hiç de yorgun argın değildiler. Son güne kadar olan enerjileri bitmedi. Yorulmadılar. Usanmadılar.

İstanbul, gençlere hap gibi gelmişti. İlk tanışmamız ne güzeldi. Hepside bizi merak ediyordu. Biz de onları. 40 kişiden 25'i kız öğrenci olunca üç şey geldi aklıma.

- 1-Kız çocukları daha zeki oluyor.
- 2-Andırın'ın medeni yaşamı.
- 3-Ailelerin bizlere duyduğu güven.

Çocuklarla birlikte yapılan kahvaltı sonunda sıra tanışmaya gelmişti. Haliyle konuşma yapacaktım. Kendimi, platform ekibini tanıttım. Programı anlattım. Amacımızı, duygularımızı ifade ettim. Gençler dinlerken gözleri ışıldıyordu. İstanbul'daki hemşehrilerinin (yani bizlerin) sıcak kanlı olduğu, kendilerine yaklaştığı, memleket duygularınızı bırakmadığımızı, gezinin hoş geçeceği gibi.

Üzerlerinde gezecekleri yerlerin gizemi, merakı ve sürprizleri seziliyordu. İlk gün ve ilk şehriçi yolculukta gezi programına başladılar. Akşam Kağıthane Belediye tesislerinde yoğun bir programda buluştuk. Şiir, müzik, muhabbet bir arada. Hoşça

geçen akşam, ertesi günlerin habercileriydi onlar için. Gezinin detayları oldukça uzun. Bizim birkaç amacımız vardı. Ulaştığımızda da inanıyorum.

- 1-Gurbetle memleket (sıla) arasında köprü kurmak.
- 2-Kuşakları birbiriyle tanıştırmak.
- 3-Gençlere tarihimizi, geçmişimizi yerinde canlı göstermek.
- 4-Geçmişle-bugünün mukayesesini somut olarak yaptırmak.
- 5-Metropolle (dünya kentiyile) tanıştırmak.
- 6-Gezerek öğrenme, anlama, algılama duygusunu pekiştirmek.
- 7-Gelecekleri için önlerini açmak, ışık olabilmek.
- 8-Bilgi ve görgülerini arttırabilmek.

İleride ne olacaklarını bilemeyiz ama, İstanbul gezisi hayatlarında derin izler bırakacağını söyleyebiliriz. Çünkü kendi tecrübelerimizden biliyoruz.

Biz onlara İstanbul'daki büyükleri olarak ev sahipliği yaptık. Yani İstanbul'da bir hafta konuk ettik. Misafirliğin sonunda memnuniyet oluşur. Gençlerin memnuniyetini, uğurlarken sıcak davranışlarında gördük.

Gelecek yıla yeni başarılı öğrencilerle İstanbul'da tanışmak dileğiyle sağ salım uğurladık.

İstanbul'un ufku

► Hüsnü KARCI

Yönetim olarak Kağıthane Kaymakamımız Sn.Ahmet Narinoğlu başkanlığında kurulan Andırın Gelişim Platformu 26 Mayıs 2007 tarihinde 1.Andırın Çalıştay etkinliğinin başarıyla gerçekleştirmesinin akabinde, Andırın ve çevre köylerine yönelik okul birincisi öğrencilere beş günlük bir İstanbul gezisi plan ve programı üzerine çalışmaya başladık.

Andırın'lı öğrencilere yönelik gezi programının başlıca maksadı, öğrencilerin bilgisini, görgüsünü arttırmak ve özgüvenlerinin kazanmasını sağlamaktır. Ayrıca, dün ile bugünün kıyaslamasını yaparak, gelecek ve insanlığa dair düşünce üretmelerine, mukayese ve muhakeme kabiliyetlerini açarak üstün hedefler koymalarına yardımcı olmaktır.

Sn.Kaymakamımız Platform Başkanı sıfatıyla da diğer yönetim kurulundaki arkadaşlarla birlikte söz konusu gezinin süresinin kısa olmasına rağmen, edindiği tecrübe ve birikimler ışığında bizleride cesaretlendirerek gezinin mutlaka gerçekleştirilmesi hususunda, kıt imkanlara rağmen bizleri motive etti.Özverili çalışmalar neticesinde ortaya doyuran bir program çıktı.

Gezi programı planlandığı üzere öğrencilere tahsis edilen özel otobüsle 17/06/2007 tarihi itibarıyla başladı. Sabahın erken saatinde yola koyulan öğrencilerimiz, o günün akşamında İstanbul'a ulaştılar. Önceden planlandığı üzere, Profilo Devlet Yurdunda istirahat çekilen öğrencilerimiz, 18/06/2007 günü itibarıyla da, program dahilinde ilk gezilerine Sütüce'de bulunan Miniatürk Parkında başladılar.

Miniatürk idari işler uzmanı sıfatıyla, öğrencilerimize park içerisinde bulunan 1/25 ölçekli yurt içi ağırlıklı, yurt dışı önemli dönem mimari eserler hakkında bilgilendirdi.

O gün Eyüp ilçesini gezen öğrencilerimiz, Ali Bey Endstri Meslek Lisesi müdürü hemşehrımız Sn.Ali Saçak muhmandarlığından Eyüp'ün tarihi ve turistik özellikleri hakkında bilgi aldılar. O günün akşamı Kağıthane Belediye Başkanı Sn.Fazlı Kılıç 1.Andırın çalıştayında salon tahsisinde gösterdiği cömert davranışını, bu seferde esirgemeyerek, belediyenin turistik tesislerinde öğrencilerimizi ağırladı, yemek ikramında bulundu.

Yemek sonrası ise, Kaymakamımız Sn.Ahmet Narinoğlu'na olan sevgilerinden dolayı ilçe milli eğitimde görevli öğretmenler şiir sunumu yaptılar. Türk halk müziği sanatçısı Burhan Yıldırım'da bağlamasıyla ve zengin repertuarıyla solo program yaparak, öğrencilerimize hoşça vakit geçirmesine vesile oldu.

Beş günü kapsayan gezi sürecinde öğrencilerimiz Eyüp, Sultanahmet, Beşiktaş, Fatih, Üsküdar ve Kadıköy gibi ilçelerde bulunan Dolmabahçe, Topkapı Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Küçüksu Kasrı, Haydarpaşa Garı, Ayasofya Müzesi, Sultanahmet Camii, dikili taşlar gibi tarihi eserleri ve bunların yanı sıra turistik yerleride gezmeye görme imkanı buldular. Ayrıca

Hilton Oteli ve Kanal D Televizyonuna da birer tanıtım gezisi düzenlendi.

Avrupa'nın en büyük ikinci, Türkiye'nin de en büyük modern alışveriş çarşısı olan Cevahir Alışveriş Merkezi'ndeki sinemaların birinde film seyreden öğrencilerimiz, yine hemşehrımız Ali Saçak'ın tahsis ettiği altmış kişilik motorla boğaz turu yaparak, İstanbul'un güzelliğini birde denizden gördüler. Beş günlük dolu dolu geçen bir gezi programının sonuna gelindi. Artık vedalaşma zamanı gelmişti.

Öğrenciler, programı tertipleyen Andırın Platformunun yöneticilerine minnet duygularını ifade ettikten sonra, kendilerini uğurlamaya gelen hemşehrileriyle duygusal anlar yaşadılar. Hem mutlu hem de buruk anıların yaşandığı dönüş esnasında bir çokları gözyaşlarını tutamadı. Karışık duygular içerisinde bir gezi programı, planlandığı üzere başarıyla sona erdi.

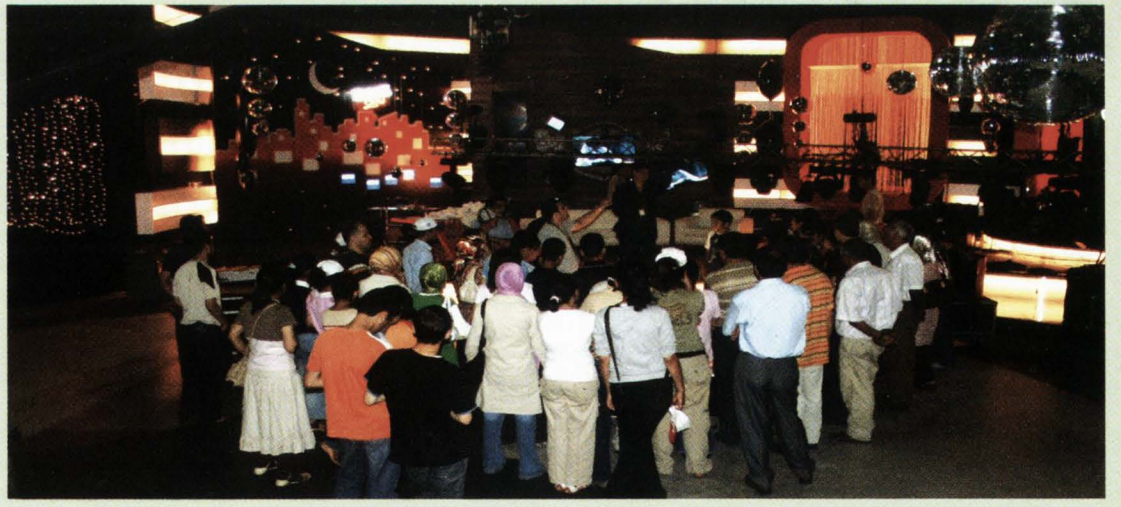
Desteklerini esirgemeyen Kağıthane Kaymakamı ve aynı zamanda Başkanımız olan **Sn. Ahmet Narinoğlu** başta olmak üzere, hem işlerinden, hem zamanlarından fedakarlık eden, maddi manevi desteklerini de esirgemeyen **Ali Saçak, Rahmi Gürlek, İbrahim Temiz, Faki Mehmet Gök, Dürdane Gök, Gökhan Gök** ve **Celil Çınkır**'a fedakarlıklarından ve performanslarından dolayı kutlamak gerek.

Celil Çınkır'ın şahsında şanına yakışan cömertliği ile öğrencilerin geliş-gidiş ulaşım giderlerini karşılayan **Adem Yiğit**'e şehir ulaşımı için otobüs tahsis eden İstanbul Büyükşehir projeler daire başkanı **Ali Kocabaş**'a ayrıca teşekkürü borç biliriz.

Andırın Kaymakamı **Sn.Oktay Çağatay**'ı bu husustaki üstün gayretlerinden dolayı kutlamak gerek. Ayrıca, ilçe Milli Eğitim Müdürünün çabalarını da görmezden gelemeyiz.

Bu gezinin her yıl tekrarlanarak gelenek haline gelmesinin Platform adına arzu ederken, en iyi yatırımın insana olan yatırım olgusundan hareketle tekrarını dilemek hakkım olsa gerek.

ANDIRIN'dan İSTANBUL'a...

► İbrahim TEMİZ (Andırın Rifatiye Köyü'nden Öğretmen)

Andırın'dan İstanbul'a gelecek öğrenci gurubunu heyecanla bekliyordum. Öğrenci grubu ilköğretim ve Lise birincilerinden oluşturulmuştu. Gruba Andırın'daki bazı okulların yöneticileri de dahildi. Onlara İstanbul'un tarihi, turistik ve kültürel mekanlarını gezdirmek ve bilgilendirmekle görevliydim. Üç gün boyunca onlarla birlikte oldum. Tarih kitaplarından okudukları, televizyondan izledikleri İstanbul'u gezmek onlar için çok heyecan vericiydi. Grup son derece uyumlu motivasyonu yüksek öğrencilerden olduğu için hem dikkatle dinliyorlar, hem de sorular sorarak meraklarını gideriyor, bilgilerinin arttırıyorlardı.

Ancak az zamanda çok yer gezmek istediğimizden zaman zaman gecikmeler ve yorulmalar oluyordu. Hepsinin gözlerindeki parlak ışıkta, geleceğin mutlu ve başarılı insanlarını görmek mümkündü. Hayata bakışlarını değiştireceğini umduğum bu gezi, umarım onlara faydalı oldu.

Andırın ve köylerindeki insanlarımızla İstanbul'daki Andırın'lıları buluşturan bu tür etkinliklerde bulunmak, benim için de mutluluk ve onur kaynağı oldu.

Onları tek tek görür gibiyim. Hepsinin gözlerinden öpüyor ve başarılar diliyorum.

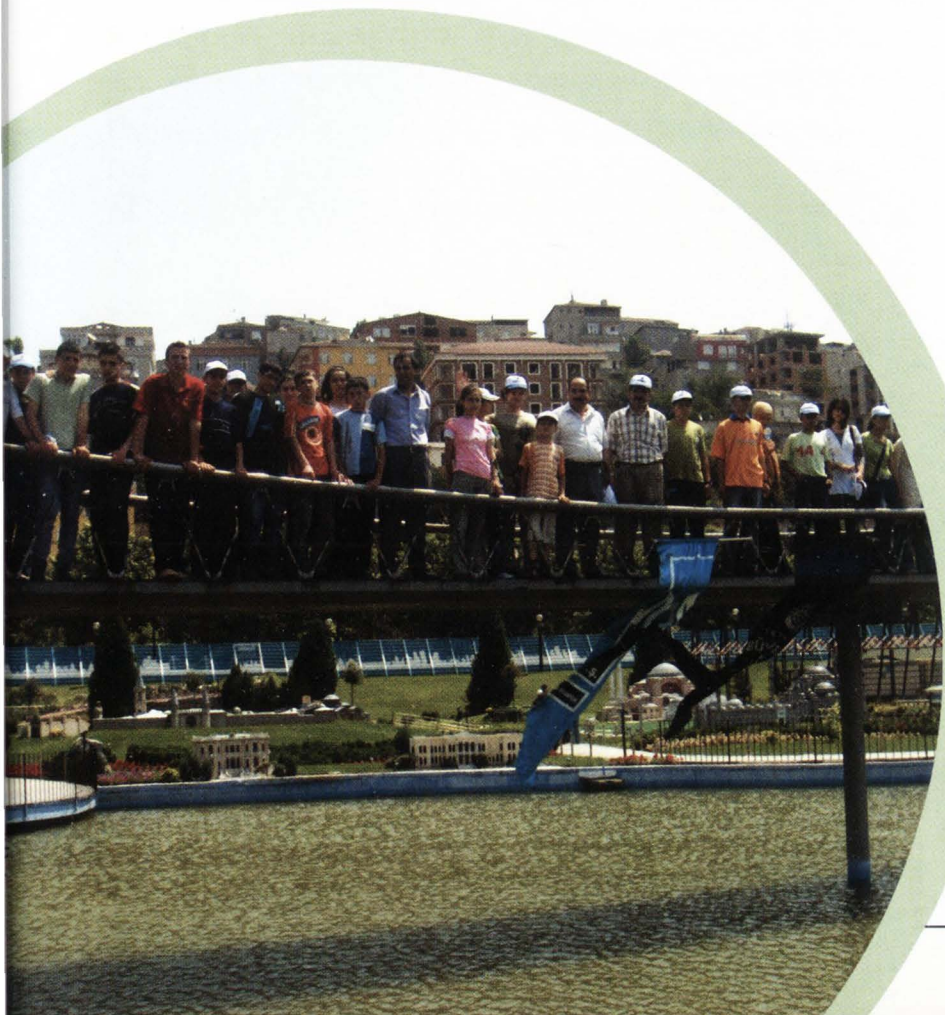
Öğrencilerimize İstanbul Ufku

► Mustafa ARSLAN

Merhaba. 18-24 Haziran tarihleri arasında ilçemizde bulunan tüm okulların öğrencileri arasından başarılı olanlar okul yönetimi tarafından tespit edilerek Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kaymakamlık izni ile İstanbul'a gezi düzenlediler.

Gezinin ana organizasyonunu **Andırın Gelişim Platformu** üstlenmiş olup öğrencilerimiz için unutulmaz dolu dolu 1 hafta geçirmeleri sağlanmıştır. Bu bir haftalık süreçte boğaz turundan saraylara, camilere, üniversitelerin kampüslerine varıncaya kadar bir çok mekanda vakit geçirmeleri sağlandı. Onun yanında öğrencilerimizin de katılımının sağlandığı çok güzel gece eğlenceleri programa dahil edildi. Yaklaşık 55 kişilik bir ekip halinde geziye katılan öğrencilerimizin bu 1 haftalık zaman zarfında plan ve programı ile ilgilenen herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Umutlarını taze tutmak ve gelecek hayallerine ivme kazandırmak adına güzel bir İstanbul turu öğrencilerimize faydalı olmuştur umarım.

Bir Damla Suyun Marifeti

Başbakan arıyor Kaymakam bey!

Başbakan Erdoğan, Kahramanmaraş'ın bir köyündeki su sorunu için gecenin bir yarısı Andırın Kaymakamı Oktay Çağatay'ı telefonla arayıp bilgi istedi.

31 Mayıs 2007 03:12

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, Kahramanmaraş'ın bir köyünün su sorunu için gece yarısı kaymakamı araması dikkat çekici bulundu. Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesi Kaymakamı Oktay Çağatay, Başbakan Erdoğan'ın su sorunu için gece yarısı kendisini aradığını belirterek, "Başbakan'ın gece yarısı beni araması şok etkisi meydana getirdi. Hemen harekete geçerek Boztopraklı Köyü'ne bağlı Körelinuşağı mezrasının su sorununu 45 gün içinde çözerek Başbakan Erdoğan'a konuyla ilgili bilgi verdik" dedi.

VATANDAŞ BAŞBAKAN'I ARADI

Basında da yer alan grup toplantısında Başbakan Erdoğan Kahramanmaraş'ın bir köyündeki su sorununu nasıl çözdüğünü anlatmıştı. Başbakan Erdoğan'ın su sorununu çözdüğü yerin Andırın ilçesine bağlı Boztopraklı Köyü Körelinuşağı Mezrası olduğu ortaya çıktı. Erdoğan, "Hiç unutmuyorum, bir gece saat bir buçuk, Kahramanmaraş'ın bir köşesinden bir vatandaş beni aradı. 'Bizim 10 haneli mezramız var, komşu köye su geldi, ama bize hâlâ gelmedi. Bizim halimiz ne olacak' diye sorunca, hemen aradım kaymakam beye ulaştım" dedi.

45 GÜN İÇİNDE ÇÖZDÜK

Erdoğan daha önce de bakanlarının telefonlarını canlı yayında duyurarak, vatandaşların istek ve şikayetlerini doğrudan iletebileceklerini belirtmişti.

Daha önce de bakanların telefonlarını canlı yayında duyurarak her vatandaşın istek ve şikayetini doğrudan kendilerine iletebileceğini belirten Erdoğan'ı, o gün 5 aylık torunu Ahmet Akif ziyaret etmek için Ankara'ya gelmişti. Gününü subay evlerindeki konutunda torununa ayıran Başbakan, Mehmet Akif'i severek yorgunluk attı.

NEDİR BU MESELE KAYMAKAM BEY

Kaymakam Oktay Çağatay, konuyla ilgili olarak şöyle konuştu: "Gece yarısı lojmanda oturmuş futbol maçı izliyordum. Özel kalem müdürlüğünden Başbakan'ın görüşmek istediğini bildirdiler. Başbakan'ın aradığını duyunca şok oldum. Başbakan'ın aramış olmasına çok şaşırdım."

Başbakan Erdoğan Andırın Kaymakamı Çağatay'ı aradı

Kaynak-Küpür
Yeni Şafak Gazetesi

Başbakan bana Vatandaşın böyle bir şikayeti var. Bu olayın aslı astarı nedir kaymakam bey?" dedi. Ben de Başbakanımıza "Sayın Başbakanım, KÖYDES kapsamında Boztopraklı köyünün 6 mezrasına su götürdük. Ancak ödenek yetmediği için iki mezrasına su götüremedik. 2007 yılı içinde bu mezralara da su götüreceğiz" dedim. Başbakan Erdoğan Çağatay'a, "Biz bu konuda halka söz verdik. Bu mezranın da su sorununu en kısa sürede çözün. Bana da bilgi verin" dedi.

Hanımlar Çamaşır Makinesi İstiyor

Andırın'da susuz köy kalmadığını belirten Oktay Çağatay, "İnsanlar yağmur sularını biriktirdikleri kuyulardan su içiyordu. Biz bu köylere su getirdik. Boztopraklı köyünden birisi bana geldi. 'Kaymakam bey, sen bizim oraya su getirmekle hiç iyi yapmadın. Bizim hanımlar şimdi su geldi diye çamaşır makinesi istemeye başladı' dedi. Bir başka yaşlı amca ise 'Ben 75 yaşındayım. Her gün 3 saatimi su taşımaya harcıyordum. Su gelince artık 3 saat bana kalacak. Su gelince eşeğimi de sattım. Başbakanımız'a çok dua ediyorum' dedi" diye konuştu.

Andırın Geç Kalmadan Planlanmalı

Andırında planlı yaşamak doğal yaşamaktır

► Tahsin SARIBIYIK

Andırının gelişimi doğal kaynakların korunmasını ve verimli kullanılmasından geçer. Doğal kaynakların korunması ve verimli kullanımı için planlamanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Andırın kaynaklarının korunması ve verimli kullanılabilmesi için kullanım planlamasının yapılması gerekir. Andırının planlamasını çok yönlü ele almak gerekir. Önce bunları sınıflayalım:

- Yerleşim planlaması
- Tarım alanları planlaması
- Doğal alanların planlanması
- Kent planlaması

Şimdi bunlara kısaca bakalım.

YERLEŞİM PLANLANMASI:

Yerleşim, Andırın'da sabit yerleşim yerleri (köy, mahalle, oba, mezra) ile yayla yerleşim yerleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sabit yerleşim yerlerinin kadastro krokisi halihazır vaziyet planı hazırlandıktan sonra yerleşim sınırları çizilmelidir. Bundan sonra basit yerleşim imar planı yapılmalıdır. Burada imar kurallarına kesinlikle uyulmalıdır.

Andırın için en önemlisi yerleşim planlamasıdır. Yerleşim planlaması içinde hemen acil kararlar alınmalıdır. Çünkü Andırında yaylalarda önemli yerleşmeler oluşmaktadır. Yayla yerleri çarpık bir yerleşme ile karşı karşıyadır. Mülkiyet sorunları çözülmeden araziler üzerine gelişmiş güzel binalar inşa edilmektedir. Böylece problemler artmakta daha da çıkmaza girmektedir. Binalar çok düzensiz şekilde yapılmakta ve böylece çevre bozulmaktadır.

Bu konuda, en çarpıcı yer olan KESİK'i anlatmak istiyorum. Kesikte başlangıçta planlama yapmak çok kolaydı ama şimdi zor. Planlama yapılmaz ise çözümsüz olabilir veya çözüm çok pahalı olabilir. Nitekim öyle oldu.

Şimdi de Kesikte çarpık yerleşime devam edilmekte, önlem alınmamaktadır. Bu çarpıklık diğer yayla yerlerinde devam etmektedir. Bu şekilde devam ederse yaylalar yaylalıktan çıkar stres yeri haline gelebilir. Bu durumun önlenmesi gerekliliğine inanıyorum. Bunun için de ilk basamağın planlama olduğunun düşünüyorum.

Andırının birbirinden güzel öteki yaylaları Kesik gibi tehdit altındadır. Oralara şimdiden müdahale edilirse, yani planlanırsa kurtulur. Birkaç sene sonra oralar da elden çıkar. Tehdit altındaki yaylalar Çökak-Akifiye hattı, Halbur, Kirksu yaylalarımızdır.

TARIM ALANLARININ PLANLANMASI:

Andırın coğrafyası Torosların ortasında çanak şeklinde kademeli ovalardan meydana gelmektedir. Buralara aşağı, orta, yukarı diyebiliriz. Her ova etrafı dağlarla çevrili kendi mikro klima iklim özelliği gösterir. Toprak yapısı da ayrı ayrıdır. Toprak, iklim ve rakım farklılığı nedeniyle her ovada farklı bitki örtüleri yer alır. Andırının gücü ve zenginliği de buradadır.

Saydığımız Andırın Ovalarında öncelikle toprak sınıflandırılması, arazi toplulaştırılması yapılmalıdır. Yerleşim yerleriyle tarım alanları, birbirinden ayrılmalıdır. Yani isteyen herkes tarlanın başına ev konurmamalıdır.

Tarım alanlarının en önemli tehlikesi mimar nedeniyle arazinin parçalanmasıdır. Bu nedenle bölgemizde optimum büyüklükte tarım arazisi kullanılmadığından randımanlı tarım işletmeciliği yapılamamaktadır. Tarım arazisi toplulaştırılmasının yanında mülkiyet parçalanması da önlenmelidir.

Tarım alanlarında diğer önemli planlama, tarımsal sulamadır. Malesef yeraltı ve yerüstü sular plansız kullanılmakta, israf edilmektedir. Tarımdan beklenen verim alınmamaktadır.

Tarımda yine otlak, mera, bağ-bahçe ve tarla alanları birbirinden ayrılmalıdır. Hayvancılığın yapıldığı yerlerde yem bitkileri, çayır, mera planlanması yapılmalıdır.

DOĞA ALANLARININ PLANLANMASI:

Andırın'ın doğa alanları denince aklımıza ormanlar gelir. Orman alanları yanında mera, otlak, yaylalık ve açık alanlar bulunmaktadır. Bunlar ayrı ayrı ele alınıp planı yapılmalı ve korunmalıdır.

Andırın orman ağaçları, flora ve fauna dediğimiz bitki ve canlı örtüsü bakımından çok zengindir. Bu zenginlik Andırın'da hala keşfedilmemiştir. Andırın'ın ormanlarını koruyacak politikasından vazgeçilerek bütün bitki örtüsünü koruyacak planlar yapılmalıdır. Böylece Andırın'ın zengin, değeri yüksek, endemik türleri koruma altına alınır. Bunun ilk adımı bitki örtüsünün kalitesi ve zenginliği halka iyi anlatılmalıdır. Andırın'da az paralarla ne değerli bitkiler toplatılıyor. Üstelik nesilleri de bilinçsiz yok ediliyor. Öncelikle Tırıl Dağı milli park ilan edilmelidir. İrmakların geçtiği vadiler koruma alanı yapılmalıdır.

Bu gerçeği bir örnek vererek ortaya koymak istiyorum. Andırın, kurucaova da elektrik dağıtım şebekesinin yapıldığı yerde küçük bir göl vardı. Bu göle süslü göl denilirdi. Gölün yakınında küçük bir pınar çıkardı. Etrafı çimenlikti. Bu çimenlikte hayvanlar otlardı. Yarısı olanlar gölün içine yaralı yerlerini girdirirler o süslükler yaraları temizlerdi. Bu tür göllerin dünyada ne kadar önemli olduğunu okuyoruz, televizyonlardan dinliyoruz. Ama biz ne yaptık? Bu gölün üzerine toprak dolgusu yaparak bir daha geri dönüşü mümkün olmayan işi yaptık. Yani gölü yok ettik. Günümüzde de bu şekilde çeşitli uygulamalar yapılmakta olabilir. Bu çok önemli doğal kaynakların yok olma nedeni planlama yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Planlama yapılmış olursa doğal kaynaklar böyle edilemez. Çünkü planlarda korunacak alanlar belirlenecektir.

KENT PLANLAMASI:

Andırında kent, şehir merkezidir. Andırın şehrini 7 mahalleden görmek çok yanlıştır. Yaylacılığın merkezi olan Andırın şimdiye kadar dar baktığından dolayı çevresinin kontrolünü elinden kaçırmıştır. Şehirciliğe geniş bakılmalıdır. Bunun sonucu olarak Çataktan Çökak tarafına (kesik dahil), Azgıt, Karasu, Çiçekli, Kocafakılı bölgenin içine alacak şekilde Andırın Belediye sınırları genişletilmelidir. Bu yapılırsa, çevrenin imarı, alt yapısı, yerleşimi Belediyenin sorumluluğuyla yapılır. İmara, mevzuata uygun yerleşimler olur. Andırın güçlenir. Belediye bu alanlara yayla yerleşim alanlarını planlar, alt yapısını götürür. Alt yapısı bitmiş imar alanları üretildiğinde Çukurovalılar yerleşmek için koşa koşa gelirler. Toroslarda böyle çalışan birçok belediye görmekteyiz.

Planlama işi pahalı ve uzun süren bir çalışmadır. Ancak detaylı planlar olmasa da arazi kullanımı ve doğal kaynakların korunmasına yönelik planlama yapılabilir ve kararlar alınabilir.

Planlamayı plan yapılacak yerde yaşayan insanlarla yerel yönetimler ve mülki idare amirleri birlikte çözmelidirler. Herkes taşın altına elini koymalıdır. Bu planlama ne kadar erken yapılırsa o kadar faydalı olacağını düşünüyorum. Yoksa ilerde çözüm daha da zorlaşan bir problem yumağı ile karşı karşıya kalabiliriz.

Andırında planlı yaşamak doğal yaşamaktır.

Kanber Rişvanoğlu

94'ünde Bir Kuvvaci

Türkiye'nin yaşayan en eski askeri yargıcı Kanber Rişvanoğlu, "özü sözü bir" muhabbette sadece yürekli bir hukuk adamının, "geçmiş olmayanın geleceği olmaz dedirten" öyküsünü anlatmadı bize. Söyledikleri Kuvayı Milliye ruhuydu; 10 yılda her yaştan 10 milyon genç yaratmaların sesi ve vicdanı gibi şad etti dedim. 'İfademi almadan mı?' diye sordu. 'Sen ifadeni Toroslar'a, Andırın'da eşkiyaya karşı verdin, yetmez mi' dedim, gözleri yaşardı.

DÜŞMAN KADIRLI'YE KADAR DAYANMIŞTI

SORU: Siz henüz 5 yaşındayken derviş giyimli bir adam gelmiş Kesimli'ye...

RIŞVANOĞLU: İşgal yıllarıydı. Düşman Kadırlı'ye kadar dayanmıştı. O sıralarda köye derviş kıyafetli, kötü bir beygirin üzerinde Osman Tufan adlı bir adam geldi. 'Misafir kabul eder misin?' diye sordu. Dedem Ali Rişvanoğlu 'tabii' deyip buyur etti. Herkes misafirimizin kim olduğunu merak ederken bir gün gerçek anlaşıldı.

SORU: Kimmiş o adam?

RIŞVANOĞLU: Dedem, bir gün adamın belinde bir tabanca görüyor. 'Sen' diyor 'Derviş merviş değilsin. Söyle kimsin? Mustafa Kemalci mi padişahçı mı?' Adam 'Ben' deyip ellerini uzatıyor: 'Yüzbaşı Osman Tufan, Mustafa Kemalciyim. Ne yapacaksanız yapın!...' Dedem hemen selama duruyor: Emret komutan, ne istiyorsan söyle...

ATLILAR BİRARADA SELAMA DURDULAR

Anlattıkça sesi sanki biraz daha gür çıkıyor Kanber Bey'in. İnanılmaz bir bellekle karşı karşıyayım. 89 yıl önceki o atın doru at olduğunu bile unutmamış. "Düşman Kadırlı'ye kadar geldi. Sizden 100 at, 100 de silahlı istiyorum" diyen Tufan Paşa'nın ricası da bugünkü gibi aklında:

RIŞVANOĞLU: Dedem hay hay deyip biraz müsaade istedi. Önce Yaycıoğlu İbrahim Ağa'ya gitti. Durumu anlattı ve bir av düzenlendi. Civar köylerden de iştirak ediliyor av. Av bitti ve dedem köy meydanında toplanan atlılara dönüp 'maksadımız av değildi. İşte bu zat Osman Tufan yüzbaşısıdır. Mustafa Kemalcidir kendisi. Benden 100 atlı istedi. Bir ben, üç oğlum, iki damadım, 6 kişi emrindeyiz. Göbeğinden atan buyursun. Düşman da Kadırlı'ye kadar geldi' dedi.

-Katıldılar mı? diye sormaya çekiniyorum. O devam ediyor:

RIŞVANOĞLU: Ne demek! 300 atlı birden iştirak etti. Osman Tufan Yüzbaşı'nın önünde selama durdu o 300 atlı. Sonrası da var... Tufan Bey, 'Mustafa Kemal Sivas'ta parasız. Para lazım' dedi. Dedem 'Benden 2 bin altın' diyor. Yaycıoğlu İbrahim Ağa, '5 bin altın veririz' diyor. Zülfikaroğlu 3 bin altın... Derken o anda 50 bin altın toplanıyor ve Ziraat Bankası Maraş Şubesi'ne yatırılıyor. Herkese de vesika verildi ki parasını ilerde geri alabilsin diye.

SORU: Anlayamadım, ne vesikası?

RIŞVANOĞLU: Mustafa Kemal, devleti kurunca paraları geri ödeyeceğine söz vermiş. Bu paraları borç olarak almış. Onun için belgeletiyor ama ne biz ne ötekiler o paraları geri aldık.

BABAM KARŞIYDI OKUMAMA

Babasının isteğiyle medreseye gönderilmiş ama durum dedesinin müdahalesiyle değişmiş.

RIŞVANOĞLU: Köyden çıkmak çok zor oldu. Babam (Süleyman

Rişvanoğlu) eğitim görmeme karşıydı, medreseye gönderdi ama dedemin bastırmasıyla ilkokula gönderildim. Dedem Ali Rişvanoğlu aydın adamdı. 'Nasara Yansuriden bir b..k olmaz' deyip eliyle Andırın'daki ilkokula götürdü. Babam 'okuyup da sazda para mı yiyecek' diyerek kısa yoldan hayata atılmamı istiyor, dedem ise 'Kanber, Mustafa Kemal'in ordusunda paşa olacak, Mustafa Kemal'le birlikte ata binecek' diyordu.

SORU: Paşa olamadınız ama...

RIŞVANOĞLU: Paşa olamadım ama okudum. İlkokulu bitirdim, Maraş'ta ortaokula yazıldım. Babam 'hayvan sağlık memuru' olmamı istiyordu, bir dilekçe yazıp zorla müracaat ettirdi. Vilayetten veterinerliğe havale ettiler dilekçeyi. Bu arada ben hareketli bir çocuktum. Cumhuriyetin 10. yılı dolayısıyla Maraş'ta 10 ayrı meydanda konuşma yapmışım. Veteriner tanıdık biriydi, aldı dilekçeyi okudu ve 'meydanların hatibi hayvan sağlık memuru mu olacak' deyip yırttı. 'Git Adana Lisesi'ne kaydol' dedi. O zaman Maraş'ta lise yok. 'Baban vermezse parayı ben vereceğim' dedi. 1933'te Adana Lisesi 10. sınıfına geçtim. Aslında ben askeri lisede okumak istiyordum. Evrakları hazırlayıp evraklarımı Maltepe Askeri Lisesi'ne gönderdim. 'Gel' dediler gittim ama subay çocukları sıradaymış, kaydolamadım. Tasdiknamem elimdeydi ve başka bir liseye kayıt için 2 günüm kalmıştı. Antep'i düşünüyorum ama param yoktu.

SORU: Peki ne yaptınız?

RIŞVANOĞLU: Babaannemin durumumdan haberi oldu. Fesinden sarkan ayaklıları (altınları) çıkartıp 2-3 tane verdi. 'Git kaydol' dedi, bittikçe gene gönderirim. Müdür tanıdık, hemen kaydetti. O sıra elektrik filan da yok ha! İdare lambası diye iptidai (ilkel) bir aydınlatmayla liseyi 1936'da bitirdim.

NAHIYE MÜDÜRÜNDEN VALİ DE YAPARLAR MI?

Liseden sonra bir süre çalışmış Kanber Rişvanoğlu. Ama aklında Mülkiye var.

RIŞVANOĞLU: Yüksek tahsil yapacağım ama param pulum yok. Memur olmak için Antep vilayetine müracaat ettim. Şifre memuru yaptılar beni. O zaman lise mezunu parmakla gösteriliyor. Tam bir sene sürdü. Bir ay kadar da Cingife nahiyesinde müdürlük yaptım. Baktım iş çok, tahsil kalacak. Vali Rıza Çevik'e çıkıp 'Nahiye müdüründen vali de yaparlar mı?' diye sordum. 'Yok' dedi.

SORU: Doğru İstanbul'a gittiniz öyle mi?

RIŞVANOĞLU: Evet. Memuriyette 52 lira biriktirmiştim. Yedek subay gibi gözükerek trenle İstanbul'a parasız gittim. Sirkeci'de bir otele yerleştim. Bu arada bizim 52 lira eriyor. Bir gün Selimiye Kışlası'nın oradan geçiyordum. 'Komutanı kim?' diye sordum. Osman Tufan Paşa dediler. 5 yaşında Kesim'de gördüğüm Tufan Yüzbaşı paşa olmuştu. Bir yolunu bulup içeri girdim.

İTTEN İT OLUR KURTTAN KURT

SORU: Sizi görünce şaşırmıştır...

RIŞVANOĞLU: Tanıdı hemen. 'Niye geldin?' diye sordu. Mülkiye'nin sınavına gireceğim, dedim. 'Boşver Mülkiye'yi, hukuk fakültesine gir, askeri öğrenci ol' dedi. 'Olur' dedim. Hemen gittim müracaat ettim. Muayeneye sevk ettiler. Haydarpaşa'da kuyruktayım. Tufan Paşa arabayla geçerken beni görünce indi arabadan 'niye bana gelmedin' dedi. Olur mu efendim dedim, sizi rahatsız etmek istemedim. Hem bir arıza çıkarsa sizin

► Ufuk TEKİN

sayenizde görmezden gelirlerdi. Buna da gönlüm razı olmaz, dedim.

SORU: Tepki gösterdi mi?

RİŞVANOĞLU: Emir subayına dönüp 'itten it olur, kurttan kurt' dedi. Emir subayına emir verdi, beraber gidip raporumu aldık. Askeri elbiseyi giydirdiler. Bu sefer de yükümlenme senedi istediler. Babam zaten razı değil. Tufan Paşa'ya gittim. 'Tanıdığım kahraman bir ailenin çocuğudur. Her şeyine tekeffür ediyorum' (kefil oluyorum) diye yazdı. Kartı götürüp verdim. Bizden ne senet istediler ne de bir şey.

İstanbul Hukuk Fakültesi'nde "çok mutlu 4 yıl" geçirmiş Kanber Rişvanoğlu. Kötü haber fakültenin birinci sınıfındayken gelmiş. Nebat Enstitüsünde ders yaparken içine sıkıntı girmiş. Çıkmış dışarıya, bakmış ki bayraklar yarıya indirilmiş, anlamış Atatürk'ün öldüğünü. İçeri girip 'öldü' demiş. Okul bitince Ankara'da ağır ceza mahkemesi ve Yargıtay'da stajlarının ardından Gelibolu 2. Kolordu Hakimliği'ne atanmış. Bir gün karşısına ömrünce unutamayacağı bir dosya gelmiş, bir de sanık.

"PEPE NAZMI" ÇOKTAN VERMİŞTİR İFADESİNİ

RİŞVANOĞLU: Ben orta sondayken 1927-28 yıllarıydı. Pepe Nazmi diye bilinen bir subay vardı. Bölgenin örfi idare (sıkıyönetim) komutanıydı. Eşkialara dar etmişti Andırın'ı, Kadirli'yi, Kozan'ı, Göksun'u, Haruniye'yi. Üç ay zarfında bütün eşkıyaları toplamıştı. Halkı da arkasına aldığı için büyük hayranlık duyardı herkes. İşte o gün sırasıyla binbaşılardan, yarbaylardan, albayların dosyalarına bakıyordum. Nazmi diye biri de vardı içlerinde. Ordu malı bir atla ilgili dava nedeniyle yargılanıyordu. Gözüm bir yerlerden ısırıyor gibiydi. Birden hatırladım ama emin olmak için duruşma sırası gelince sordum. 'İsminiz ne? 'Nazmi efendim' dedi. 'Pepesi de var mı?' diye sordum. 'Var' dedi. 'Beraat ettiniz' dedim.

SORU: Biraz tuhaf bir yargılama değil mi? Yanınızdakiler, Pepe Nazmi ne yaptı?

RİŞVANOĞLU: Şaşırdılar tabii. Bütün dosyalar bitince Pepe Nazmi odama girdi. Kahve ısmarladım. 'İfademi bile almadınız ama beraat kararı verdiniz. Neden?' diye sordu. Ben de ona 'Siz Toroslar'ın arkasında kaç sene evvel ifadenizi eşkıyayla mücadele ederken halka vermişsiniz. İkinci kez ifadeye gerek yok' dedim. Adamın gözleri yaşardı. Odada paşalar da vardı, başlarıyla onaylıyorlardı.

Eski askeri yargıç Kanber Rişvanoğlu, günümüzden tam 53 yıl önce Gelibolu'da verdiği kararın doğruluğunu o gur sesiyle birkaç kez daha yineliyor mu yoksa bana mı öyle geliyor tam bilemiyorum ama sözleri yankılanıyor:

"Siz ifadenizi Toroslar'da vermişsiniz."

K. MARAŞLI DEYİNCE KANBER VAR; DUR!

Maraş'ı çok severmiş Kanber Bey. Öylesine büyük bir sevgiymiş ki sevgisi; bir gün Kore'ye gidecek askerlerin seçimi yapılırken çıkmış ortaya. Kanber Bey o sıra Sivas'taki tümünde askeri yargıç. Duymuş ki Kore'ye gönderilecek erlerin arasında Maraşlı askerler de var...

RİŞVANOĞLU: Kore'ye gidecek askerleri bölük komutanları seçiyordu. 'Kendini koruyan şehrin çocuklarını Kore'ye göndermeyin' diye rica etmeye başladım. Yüzbaşı hakimdim, sever sayarlardı beni. Bazıları sözlerimi dinliyor, tanımadıklarına

da 'haklarında tahkikat var' gibisinden uydurma şeyler söyleyerek Maraşlı olanları tutuyordum. Sonradan duyduk ki ilk giden Türk alayındaki herkes şehit düşmüş. Bizim Andırın'da çocuğun birine sormuşlar: Kimin oğlusun, diye. O da 'Kamber Rişvanoğlu'nun' demiş. Ne demek bu?, demişler. O da 'babamı kurtaran Rişvanoğlu, o olmasaydı ben de olmazdım, demiş.

ER YALAN SÖYLÜYOR PAŞA ANLAMİYORDU

Kanber Rişvanoğlu, Sivas'ta askeri başhakim iken ilginç bir soruşturma yapar. Bir er, iki eri tanık göstererek yüzbaşıyla, yüzbaşı istediği için "cinsel ilişki" kurduğunu öne sürmektedir. Yazdığı ihbar mektubu, sonradan genelkurmay başkanlığına kadar yükselen Tümgeneral Cemal Tural'a ulaştırılır. Paşa, subay ve astsubayları toplayıp "Emrimde i..ne asker istemem" der ve Kanber Rişvanoğlu'nu soruşturma için görevlendirir. Soruşturma sırasındaki tavır askerliği bırakmasına yol açacak kadar kesindir.

RİŞVANOĞLU: Tümenimde ibne subay istemem, deyip mektubu önüne attı. Baktım mektuba, uydurma olduğunu hemen anladım. Şahit mahit dinlemektense en iyisi tıbbi muayeneydi. Yüzbaşıyı bulduk, zor ikna ettik muayeneye. Sonuçta 'öyle bir şey yok' raporu çıktı. Tabii komutana gönderildi. Komutan beni çağırdı. 'Bir şey yok' diyorlar dedi. 'Herhalde yoktur' dedim. 'Git canım' dedi, "Hakim ve hekim bu işten ne anlar" demesin mi. Ben daha fazla dayanamayıp 'Haklısınız. Bu iş yüksek ihtisas isteyen bir iştir. Bunun için ya i..ne ya kulampara olmak lazım. Sizin fikrinizden faydalanmak mümkün mü' dedim.

SORU: Çok ağır değil mi?

RİŞVANOĞLU: Öyle ama hak etti. Ayağa kalktı. 'Bana hakaret etmeye ne hakkın var?' diye bağırdı. Ben de tabancayı öne çıkartıp 'hakaret etmek bir hak değil, bir terbiyesizlik ifadesidir. Sizden sadır oldu' cevabını verdim. Aşağıya inip istifamı verdim.

BİR GÜNDE 2 CELSE BİR GÜNDE KARAR

Askeri yargıç Kanber Rişvanoğlu'nun anılar denizinde yüzüyor. Her kulaçta inanılmaz bir öykü saklı sanki. Sırada 1 (bir) celsede beraat ettirdiği 1 (bir) er var. Yer Gelibolu, 40'lı yıllar. Askeri mahkemenin kıdemli yargıç olan Kanber reisün önüne bir dosya gelir. Öldürülen Arap Hasan adlı eşkıyanın davasıdır bu. Kararın içeriği ve de hızı, yargı tarihine geçecek denli çarpıcıdır.

RİŞVANOĞLU: Taşağası denen yerde askerlik yapan bir yüzbaşı, bir üsteğmen ve bir de asteğmen, Evreşe Köyü'ne gitmiş. Yüzbaşıyla Arap Hasan arasında bir tartışma olmuş. Eşkıya Hasan, yüzbaşıya 'Senin yıldızlarını alır karının bilmem neresine sokarım' diye küfretmiş. Ağır hakaret üzerine yüzbaşı çılgına dönmüş ama ne kendisinde ne de yanındaki subaylarda silah varmış. Asteğmen karakolu koşup yanına iki er, bir de başçavuşu almış gelmiş. Arap Hasan, yanındaki köpeği Aziz Karayel'le birlikte erlerden birini kaldırıp atmış. Erin kaburga kemiği kırılmış. Tam başçavuşa sopayla vuracağı sırada erlerden biri, mavzerini ateşlemiş ve eşkıyayı tam kalbinden vurmuş. Ötekini de bacağından yaralamış. Eri hapsedmişler. Dava bir hafta sonra karşımıza geldi. Bir günde şahitleri dinledim, keşfini yaptım. Meşru müdafaadan beraat kararı verdim.

SORU: Asker, adam öldürmekten ceza almadı öyle mi?

RİŞVANOĞLU: Öyle ama dahası var. Karar kesinleşti. Kararı iliştiyerek kolordu kanalıyla Jandarma Genel Komutanlığı'na gönderdim. Ere bir ay izin, üç yüz lira da ikramiye verildi. Orduda iyi bilinir bu olay. Dünyada görülmüş karar değildir.

Andırın'a Bilimsel Yolculuk

Bilim dünyasında Andırın'ın daha fazla yer alması dileğiyle....

Günümüzde toplumların zenginliğinin ana kaynağını, bilimsel gelişmeler sayesinde yapılan orjinal çalışmalar, uygulamalar, kültürel öğelere verilen önem, bilgi ve iletişim teknolojilerine yapılan yatırımlar ve bu yatırımların getirdiği artı değerler oluşturmaktadır. Herhangi bir yerel ürünün üretilmesi, toplum yararına kullanılması, ülke ve dünya pazarına sunulması o, yörenin gelişmesi açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda yeşiller diyarı, güzel ilçemiz Andırın'ın bilimsel açıdan incelenmesi, irdelenmesi gerek kültürel, gerekse ekonomik açıdan oldukça önemlidir.

Literatüre baktığımızda hem Osmanlı hem de Cumhuriyet döneminde araştırmacılar, meraklılar, bilim insanları ve devlet adamları Andırın ile ilgili çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmalar günümüzde de artarak devam etmektedir. Bu çalışmaların daha planlı, programlı yapılması ilçemiz açısından sayısız fayda sağlayacaktır. Yapılacak çalışmaların artması için:

- ▶ Sivil Toplum Kuruluşları (STK) güçlendirilmeli,
- ▶ Yöre ile ilgili çalışmalar teşvik edilmeli,
- ▶ Üniversiteler ile işbirliğine gidilmeli,
- ▶ Konu uzmanlarından destek alınarak AB kapsamında projeler hazırlanmalı,
- ▶ Çeşitli alanlarda ödüllü yarışmaların düzenlenmesi, yörenin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Andırın ile İlgili Yazılmış Bazı Tez, Makale, Kitap ve Projelerin Bibliyografik Bilgisi

Türkiye'de kütüphaneleri, bibliyografyaları tarayarak eriştiğim bu kaynakların mutlaka eksikleri vardır. Andırın Bibliyografyasının oluşması için ilçemiz ile ilgili yapılan akademik çalışmaları Andırın Gelişim Platformuna bildirmeniz yararlı olacaktır. İlçemiz ile ilgili yapılan bazı çalışmalar:

TEZLER

- ▶ Kozlu, Hüseyin. "Doğu Akdeniz Bölgesi'nde yer alan neojen basenlerinin (İskenderun, Misis-Andırın) tektono stratigrafi bilimleri ve bunların tektonik gelişimi". [Yayımlanmamış Doktora Tezi]:Çukurova Üniversitesi , Fen Bilimleri Enstitüsü. 1997, 189s.
- ▶ Laz, Bülent. "Kahramanmaraş Andırın kızılçam

ormanlarında orthotomicus erosus woll (Akdeniz çam kabuk böceği) ve blastophagus piniperda Lin. (büyük orman bahçivani)'na karşı feromon denemesi ve sonuçları". [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. 2001, 51 s.

- ▶ Temiz, Mehmet. "Andırın (Kahramanmaraş)'dan derlenen ağaçlar (inceleme-metin)" [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005, 764s.

MAKALELER

- ▶ Bektaş, İbrahim-Cengiz, Güler. Andırın Yöresi Doğu Kayını (Fagus orientalis Lipsky.) Odununun Bazı Fiziksel Özelliklerinin Belirlenmesi. Turkish Journal of Agriculture and Forestry 25(4) 2001, 209-215. s.
- ▶ Bektaş, İbrahim; Güler, Cengiz; Baştürk, M. Altay. Kuzey-doğu Akdeniz (Andırın) yöresi'nde doğal olarak yetişen doğu kayını (Fagus orientalis Lipsky)'nın başlıca mekanik özelliklerinin belirlenmesi. Turkish Journal of Agriculture and Forestry,2002,26(3):147-154 s.
- ▶ Güler, Cengiz; Bektaş, İbrahim. Andırın doğu kayını (Fagus orientalis L.) odununda elastiklik özellikler ile yoğunluk arasındaki ilişki: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen ve Mühendislik Dergisi, 2000,71(1-2):51-57 s.
- ▶ Kaya, Abdullah. Andırın (Kahramanmaraş) yöresinde belirlenen makrofunguslar.Turkish Journal of Botany, 2006,30(2):85-93 s.
- ▶ Sarıbiyık, Süleyman. Syrphinae Fauna of Kahramanmaraş's Andırın Town (Diptera: Syrphidae) Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi 11(1) 3.2003, 193-198 s.
- ▶ Sarıbiyık, Süleyman. Milesiinae Fauna of Kahramanmaraş's Andırın Town (Diptera: Syrphidae) Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi 11(1) 3.2003, 159-164. s.

► Tursun, Nihat. Kahramanmaraş ilinde tıbbi amaçla kullanılan yabancı ot nitelikli bitkilerin belirlenmesi. Türkiye Herboloji Dergisi, 2001,4(1):30-38 Not: Bu çalışma Kahramanmaraş'ın Merkez, Andırın, Çağlayancerit, Göksün, Pazarcık ve Türkoğlu ilçelerinde tıbbi amaçla kullanılan yabancı otları belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada bu ilçelerdeki bazı köylere gidilerek tıbbi amaçla kullanılan yabancı otlar belirlenmiştir. Kahramanmaraş Merkez, Andırın, Çağlayancerit, Göksün, Pazarcık ve Türkoğlu ilçelerinde toplam 33 yabancı ot türü çay, yemek ve lapa olarak tedavi amaçlı olarak kullanıldığı belirlenmiştir. İlçeler düzeyinde en fazla yabancı otun kullanıldığı yer Göksün (18 tür) olurken, bunu sırasıyla Andırın (15 tür), Merkez (12 tür), Pazarcık ve Türkoğlu (9'ar tür) ve Çağlayancerit (8 tür) takip etmektedir. Urtica spp. bahsedilen bütün ilçelerde tıbbi amaçla en fazla kullanılan tür olarak gözlenmektedir.

► Uçan, Kenan; Boz, İsmet. Sulama birlikleri personelinin mesleki açıdan yeterlilikleri: Kahramanmaraş İli örneği. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi,2005,36(1):69-75 Not: Bu çalışmada Kahramanmaraş İlinde faaliyet gösteren Kartalkaya Sağ Sahil, Kartalkaya Sol Sahil, Andırın ve Kalealtı sulama birliklerinde çalışan personelin yaşı, eğitim düzeyi, kitle iletişiminden yararlanma, yakın ve uzak çevreyle olan ilişkiler, sosyal haklar, sulama birliği-çiftçi ilişkileri ve birlik elemanlarının yeterlilik düzeyleri incelenmiştir. Araştırmada deneklerin çoğunlukla orta yaş grubunda olduğu, tarım eğitimi konusunda yetersiz olduğu, kitle iletişiminden yeterince yararlandığı, yakın ve uzak çevresiyle ilişki halinde olduğu, sosyal güvencelerinin düşük olduğu, sulama birliği-çiftçi ilişkilerinde bazı sorunlar yaşadığı belirlenmiştir.

► Yılmaz, Yücel; Gürer, Ömer Feyzi. Andırın (Kahramanmaraş) dolayında Misis-Andırın kuşağının jeolojisi ve evrimi. Turkish Journal of Earth Sciences, 1996,5(Turkish Issue):39-55.

► Yüce, Galip. Hatay-Erzin (Yeşilkent) Ovası ve Burnaz kaynağının hidrojeolojik özellikleri. Jeoloji Mühendisliği

Dergisi, 2001,25(2):21-46 Not: Hatay-Erzin plain is located in northeast of Iskenderun gulf in the Mediterranean region. The area of plain is about 300 while its drainage area is 350 . Along the Yumurtalık thrust, units of Miocene Misis-Andırın basin in north of study area has a tectonic contact with the units of Miocene Iskenderun basin at south.

KİTAPLAR

► Yurtsever, Cezmi. Zeytinlu'nun 311 mirası : Andırın baskını, Geben faciası, Çukurhisar soykırımı ve ortaya çıkarılan toplu mezarlar. Ankara: Köksav Yayınları, 1999, 50 s ve fotoğraflar.

► Yurtsever, Cezmi. The 311 legacies of the Zeitoun Armenians: The Andırın Raid... The Geben disaster... The Çukurhisar Genocide and the discovery of Mass Graves. Ankara : KÖKSAV, 1999. 56 s.

PROJELER

► Pampal, Süleyman; Kezer, Hasan. Doğu Toroslar'da Kozan-Feke-Andırın Kadirli arasındaki bölgede mesozoyik yaşlı kömür yataklarının jeolojisi, oluşum ve yataklanma özellikleri. TÜBİTAK TBAG Proje No. 931., 1992: V. 75 s.

Sonuç olarak ilçemiz ile ilgili yapılacak çalışmalar ile:

- Bölgenin ülke ekonomisine katkısı artacak,
- Gelecek kuşakların bilinçli yetişmesi sağlanacak,
- El sanatları ve yöresel ürünler, hem artacak hem de daha değerli hale gelecek,
- Andırın yöresine ait kültürel değeri olan öğeler daha çok kişi tarafından tanınacak,
- Bu çalışmalar, diğer yerlerde yapılacak benzer çalışmalara örnek teşkil edecektir.

Andırın'ın bilim dünyasında daha fazla yer alması dileğiyle...

Teşekkür

Dergimize ve Platformumuza sahip çıkan, destek ve ilgilerini esirgemeyen tüm hemşerilerimize Platform ve Tırşik Dergisi olarak teşekkür ederiz.

ANDIRIN LÜGATÇESİ
Celil ÇINKIR

Zavallıya 'PEHLİL' Anahtara 'DİL'
Helkeye 'ÇİTİL' Pantolona 'PONTİL'
Hayvan Gübresi 'ZİBİL' Dantel 'DANTİL'
Kümeşe 'PİNNİK' Çentiğe 'KERTİK' Derler Bizde

Gelişigüzel Yere 'SAPRASEKİL'
Alçak Geniş Ovaların Adı 'SEHİL'
Parçalanmış Bez Yığınının 'MİTİL'
Küçük Taş Parçalarına 'HELİK' Derler Bizde

Küçük Sabun 'KİRTİK' Çok Az 'ACİMCİK'
Ukalaya 'GODDİK' Yuvarlak 'HOBİLİK'
Sürekli 'DEMLİK' Biricik 'TEBERİK'
Ekin Biçerken Takılana 'ELLİK' Derler Bizde

Yaylada Kurulan Çadır 'ALEYÇİK'
Gelinlik Kız Çeyizine 'BEDİRİK'
Dolma Tüfeğin Kötüsüne 'DANDİK'
Parmağın Fiskesine 'TİNTİRİK' Derler Bizde

Çuvaldızın En Büyüğüne 'GIYIK'
Koyun Tüyü Kesen Makas 'GIRKLIK'
Kırılması Zor Cevize 'ÇİTİRİK'
Batak Haldeki Çamura 'MIRIK' Derler Bizde

Az Önce 'DEBİYAK' Bu Sefer 'BUNCAL'
Her Gün 'KÜNDE' Belki Herhalde 'ZAAR'
Biraz Sonra 'BİSSEHEL' Ağır 'AĞAR'
Daha Sonralarına 'İRELLEK' Derler Bizde

İpeğe 'HERİL' Sürahiye 'BOCİT'
Mangal 'MANTIZ' Pamuk Tohumu 'ÇİĞİT'
Dokumacılığın Özüdür 'KİRKİT'
Abdest Alınan İbriğe 'İRBİK' Derler Bizde

Sorarsanız Memleketi CELİL ÇINKIR'IN
İli Kahramanmaraş İlçesi ANDIRIN
Tirşiği Tatlı Olur Köyü FAKILARIN
Aslın İnkâr Edene MÜNAFİK Derler Bizde

Yaşlı tavuğa ANAÇ, Hamur yemeği DUTMAÇ
Ne kadar'a NETAA, O kadar'a OTAA
Çul yıkamaya yarayan kalın sopaya TOKAÇ
Kaplumbağaya her yerde TUSBAA derler bizde

Çok beyaz'a ABBAĞ, Buğday ölçğine BUÇUKLAĞ
Omuzda taşınan yek pare oduna OMUZLAĞ
Ağacın dalını eğmeye yarayan çatal GARRAĞ
Aniden düşmeye CAYKIL GİTMEK derler bizde

Çağlayana CAALLAK, soyulmuş, kele CAVLAK
Akarsuyun hızlı aktığı yerlere CAĞLAK
Duvak DUAK, Kirli FARSAK, Sık GAŞŞAK
Belenmek ve yuvarlanmaya AĞNANMAK derler bizde

Kıldan yapılmış halata GOLAN, Kürdana HILTAN
Yürüyüp gitmeye REVAN, yulafa ŞİFAN
Hani bilirsin ya TAMAN, yağsıza YAVAN
Aniden zuhura DİPİLİ DÜŞMEK derler bizde

Dereceye Giren Yazılar

"Andırın Tarihi" ▶ Sebile SARIBIYIK / 6-8. sınıflar komp. 1.si

Andırın, Kahramanmaraş'a bağı gerek tarihi geçmişi gerek doğal güzellikleriyle Toroslarda önemli ve özellikli bir coğrafyadır. Nice medeniyetlere ev sahipliği yapmış üzerinde nice savaşlar yaşamış, yıkım görmüş ama güzelliğinden ve değerinden hiçbir şey kaybetmemiş şirin bir ilçedir.

Binlerce yıllık tarih sürecinde medeniyetlerin geçiş kapısı olmuş, yakın tarihimizde bizlere benliğimizi kimliğimizi hatırlatan nice değerler bırakmıştır. Kahramanlar adını altın harflerle kazımıştır bu topraklara.

İlçemiz coğrafi olarak estetik bir dokuya sahiptir. Tarım ürünlerinin her türlüüne rastlamak mümkündür. Örneğin; buğday, arpa, mısır, fıstık, kiraz, elma, nar, armut bunlar bazılarıdır.

Yazları ilçemiz daha başka bir güzeldir. Çukurova'dan yaylalara çıkanlar, gezip görmeye gelenlerle dolup taşar. Andırın tüm renkleri ile türlü türlü estetik dokusu ile adeta süslü bir gelin gibidir.

Güzel Andırınımız insan kalitesi ile de ünlüdür. Sevimli insan portelerine rastlarsınız. Andırında yetmişlik çalışan dedelerle tatlı dilli hamarat ninelerle, kalaylı kazanda Tirşik pişiren analarımız geçmişi geleceğe taşıyan kültür abidelerimizdir. Acısını içlerine gömen, neşesini paylaşan onurlu analarımız. Gözünü dünyaya açan her bebek, gensel olarak bağlanır toprağına, yani Andırınına. Unutamaz bu toprakları nesillerine armağan eden Ulu Atalarını, Nene Hatunları, Kara Fatmaları, Tufan Paşa ve nice isimsiz Kahramanlarının ekmeğini yediği suyunu içtiği topraklarını asla unutamaz. Uzak diyarlarda sığınacak bir bin ana kucağıdır güzel Andırın.

"Andırın" ▶ Betül KAPLAN / 6-8. sınıflar şiir 1.si

Dağları var sıra sıra
Sürüler yayılır kıra
Huzur verir insanlara
Ah ne güzeldir Andırın

Andırına varmak gerek
Andırını görmek gerek
Andırinsız hayat çorak
Ah ne güzeldir Andırın

Lale sümbül gül bahçesi
Eksik olmaz hiç neşesi
Toros'ların tam ortası
Ah ne güzeldir Andırın

Dertlerin devası burda
Yaylanın havası burda
Çiçeklerin hası burda
Ah ne güzeldir Andırın

Sanırsın bir cennet olmuş
Her bir yanı kuşla dolmuş
Giden de hoş anı kalmış
Ah ne güzeldir Andırın

Ayrılmak zor Andırından
Bağlanmışım en derinden
Rüzgâr eser enginlerden
Ah ne güzeldir Andırın

Zopur yağar çimlere
Irmak ırmak dere dere
Tarih uzar eskilere
Ah ne güzeldir Andırın

Andırın'da yaşayan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik yapılan, Andırın konulu kompozisyon ve şiir yarışmalarında 1. olan eserler

"Andırın"

► Emine DOĞAN/9-11 sınıflar komp. 1.si

Andırın Kahramanmaraş iline bağlı küçük, şirin yeşiller içinde güzel bir ilçemizdir

Andırın küçük bir yer olmasına rağmen birçok güzelliği de içinde barındırır. Yeşillikleriyle, nazlı nazlı akan dereleriyle güzel bir coğrafyadır. Her yöresinin ayrı bir güzelliği vardır. Yaylalarının o temiz havası, rüzgârın sesi kuş cıvıltıları ile derelerin sesi birleşince güzel bir şarkı oluşur.

Adı ile müsemma Andırının doktoru Tirşiği'de unutmamak lazım tabii. Andırının en çok beğenilen ve tanınan yöresel yiyeceğidir. Küçük bir ilçedir. Yerleşim dağınıktır. Andırında tarım, hayvancılık ve orman ürünleri geçim kaynağıdır. İnsanları yardımlaşmayı ve paylaşmayı çok sever. Misafirperverdir insanları. Geleneği ve göreneği bozulmamış doğasıyla bir bütündür şirin ilçe Andırın.

Andırının en büyük sorunu eğitim ve sağlık hizmetlerinde odaklanır. Sağlık ocağı olan köyler olsa da sağlık hizmetleri yetersizdir. Bu hususta alt yapı sorunu ve yetersizlikte vardır. Kaynak sorunu mevcuttur. Aynı sorun eğitim içinde söylenilebilir. Eğitimi iyidir denilmez. Köylerde birleştirilmiş sınıflarla eğitim verilmektedir. Zaten ekonomik nedenle birçok aile çocuklarına lise ve yüksek eğitim sağlayamamaktadır. Bu konu en çok üzerinde durulması gereken konudur. Bu husus üzerine dikkatle eğilmesi gereken önemli konulardandır.

Hep beraber bu sorunların üstesinden gelmek için gayret gösterelim. Şirin ilçemizi el ele vererek güzelleştirelim. Geleceğimizin ışığı gençlerin önünü açalım. Acaba çok şey mi istiyor bu gençlik?

Haydi, Andırın'lı bir ışık ta sen tut geleceğe, bir fidan da sen yetiştir özenle.

"Andırın"

► Yunus ÖKSÜZ 9-11. sınıflar şiir 1.si

İster soba olsun isterse fırın
Çöreği tatlı olur sacın tandırın
Tirşik doktor yakın uzak çevrede
Dillere destandır böyle Andırın

Doğada yeşilin tatlı tonları
Pikniğe çağırır bizce onları
Çınar geçidine hafta sonları
Keyifle döşenir şöyle Andırın

Uykun gelirse gölgede uyu var
Susadım diyene çeşme, kuyu var
Pınarlarının buz gibi suyu var
İçene ilaçtır suyla Andırın

Orman nasıl büyür halkın elinde
Gözünüzle görün, bir gün gelinde
Orman açısından Maraş ilinde
Liderdir çok büyük payla Andırın

Bostandere, Halbur, Geben doğuda
Kim duramam der ki cennet doğada
Hele Yeşilyurt'ta Altınboğada
Durana en güzel payla Andırın

Kırklar mağarası Elma dağında
Şifalı su da var çevre ağında
Saçaklı Yeşilyurt mezarlığında
Ruhuna fatiha eyle Andırın

Bir çok Kestel kale hala yaşıyor
Bu güne tarihten izler taşıyor:
Gelen bunları bir bir dolaşıyor
Bitmiyor ki dolaşmayla Andırın

Şu zamana kadar memnun gelenler
Gururumuz oldu yüzü gülenler
Hatırlamış oldu ama bilenler
Bilmeyene de sen söyle Andırın

Yunus'um söz etti az çok yöreden
Lakin bahsetmedi şimdi töreden
Sizleri bekliyor yeri yer eden
Misafirperver halkıyla Andırın

LÜGATÇENİN DEVAMI

Deriye GÖN, giysiye ve çamaşıra ASBAP
Sabanda kullanılan küçük sopaya MATRAP
Kırmızı küçük yemışli bir bitkidir HARTLAP
Çamaşır yıkamaya DON YUMAK derler bizde

Muhtara MIKTAR, herhalde belki ZAAR
Yeniye ACAR, vücuttaki beyazlık SAKAR
Yenmeyen ete MUNDAR, bir çiçektir MANTIFAR
Bir yere bağlamaya ÖRKLEMEK derler bizde

Yaramaza AFAT, emanete AMANAT
Merdiven SÜLLÜM, iki çelik ölçek bir GIRAT
Leğene TEŞT, Çamaşır mandalına MAŞAT
Karşılık vermeye CEMKİRMEK derler bizde

Yaşlı ağaç GARANGAZ, güzel konuşan DİLBAZ
Murat istek MIRAZ, hastalık MARAZ
Hayvanların ilk sütü AĞAZ, Aksi YANAZ
Suda yıkanmaya ÇİMMEK derler bizde

Tavuğun küçüğü CORUK, müjdelik MUŞTULUK
Bir şeyin yan tarafı DULUK, Semizotuna SOĞUKLUK
Sıkıntıya girmek UMSULUK, Hayvan ahırına GUZLUK
Dua etme yerine ALKIŞ VERMEK derler bizde

Kabaca uyarma OHA, yabancı, yurt OBA
Domuz yavrusu CIBA, eğitim meyil AKABA
Saman atmaya yarayan kürek YABA
Biriktirmeye İRKMEK derler bizde

Ermeni'ye ERLİK GAVURU, halaya BİBİ
İşe yaramaza ZOBU, sübyan çocuk SABİ
Makigillerden bir bitkidir TESBİ
Kilitlemeye DİLLEMEK derler bizde

Korkak ÖDÜ AĞRA, bağırınca VIYKIRINCA
Ölesice'ye AĞZICIĞI YUMULASICA
Üzerine kazan konan demir alet SACA
Çok küçük köfteye BEZDİRME derler bizde

Bir şeyi yüzüne vurmaya BAŞKAKINCI
Şimdi ŞİNCİ, kavgacı oyun bozan CILLICI
Tahtacı TAKTACI, Doğuracak hayvan GUNNACI
Toplamaya DEŞİRMEK derler bizde

Gevezeye CAKKAVU, Sıkıntı ve tasa GADA
Geriye ANARIYE, rüzgar değmeyen yer DULDA
Un nişastasından yapılan yemek ASIDA
Denk düşmeye TAPINA DÜŞMEK derler bizde

Dünürçüye DÜÜRÇÜ, erkek kardeşe EDE
Yanmış kıl tozuna GONURSU, şişmana GÖDE
Baykuşa LOB KUŞU, saman yığımına TÖDE
Ani gidişe ALAFA GİTMEK derler bizde

Deve yavrusuna KÖŞŞEK, mantara GÖBELEK,
Sarımsak tokmağı DÜVECEK, ufak SÖMELEK
Telaşlı bir şekilde davranma YELYEPELEK
Yorulmaya HAMLAMAK derler bizde

Andırın Tarihini Nasıl Yazdım?

Andırın tarihi

► Cezmi YURTSEVER

Andırın tarihi kitabını yayınlamak, herimizin sevgisini ve takdirini kazanan değerli tarihçi-yazar Cezmi Yurtsever'in kitabın oluşum serüveni ile ilgili olarak sitemize verdiği yazıyı sizinle paylaşmak istiyoruz.

Andırın ilk çocukluk yıllarımda kendi köyüm olan Kadirli'nin Akarca yöresinde yayla arabalarının vızır vızır insan taşıdığı kuzeyde Toros dağlarının yüksek yerinde bulunan bir yerdedi. Andırın'ı hiç görmedim yıllardır. 1990 yılında Tarihi belgelendirme proje çalışma dolayısıyla Andırın'a da uğradık. Ve elimizdeki belgelerin yardımıyla 1895 yılında Ermenilerin baskınında öldürülen Abaza durdu Bey'in torunları olan Adil Kayran ve Turan Kayran beyleri bulmuştum. Onların yardımıyla Andırın'ın tarihi mezarlığına kadar gitmiş ve orada şehit düşen Türkler için dua etmişim.

Yine aynı araştırma çerçevesinde Geben'e de uğramışım. Yaşı 90'a yaklaşan Musa Tecirli ve Memiş Daş isimli köylülerin verdiği bilgilerle Ermeni saldırısında öldürülen Gara Süllü'nün mezarı başında fotoğraf çektiğim.

Sonra Galip ağabeyimin Andırın'ın Kümbetir yaylasında evinin bulunması dolayısıyla sık sık gider oldum Andırın'a... Eşim Sariye hanım da Andırın'ın Anacık yaylasından idi. Yakın akrabalarımın Andırınlı olması ve de hepsinden de önemlisi yine çocukluk yıllarımda Andırın dağ köylerinden beyaz şalvarlı ameleler gelirdi kasabaya kamyonlarla... Ve onlar pamuk tarlalarına giderlerdi, hayat kavgasında yaşayabilmek için...

Geçen zaman içinde Andırın hayallerimi, düşüncelerimi derinden etkiledi. Kendi toprağına, kültürüne, ülkesine bağlı bu yöre insanların güler yüzleri ve dost elleri ile karşılaştım. Ben de onlardan birisi sayılırdım. Ve arşivimdeki bütün belgeleri tarayarak Andırın tarihini araştırmaya ve yazmaya başladım.

Kümbetir köyünde yaşayan Çerkezlerden Üzeyir efendi'nin 1920'li yıllarda Anavarza eteklerinde sahip olduğu toprakların Ali Saip tarafından gasp edilerek ele geçirilmesinin hukuki mücadelesi ve insanların süregelen kızgınlığı kulaklarımı çınlattı. Üzeyir Efendi'nin oğlu Kemal bey ile görüşmelerim oldu. Onların mücadelesini tarihin gündeminde yorumlamak için Çukurovalı kitabını yazmış ve yayınlamışım, 2002 yılında.

Milli mücadele yılları sonrasında Kadirli ve Andırın'ın dağ yöresinde süren eşkiya hareketleri ve İnce Memed olarak da hayatı romanlara

konu olan eşkiya Safiye Mehmed'in vurulduğu Savrun vadisi, Çığsar yöresinde araştırmalar yaptım. Olayı hatırlayanların görüşlerini tespit ettim.

Andırın ovası Kesim köyü Beylik mahallesinde bir süre yaşayan ve tarihe "Gara Hatun" olarak geçen cesur Türkmen kadınının Osmanlı Arşivinde bulunan dosyasına ulaşmam ve hakkında bilgiler elde etmem beni ziyadesiyle heyecanlandırdı. Gara Hatun veya diğer söylenişleri ile Kara Fatma'nın hükümet işlerini yönettiği beylik konağını bulmak için Tokmaklı'nın Beylik mahallesine uğradım. Yaşayan insanların büyüklerinden intikal eden bilgiler Kara Fatma hakkında pek de olumlu değildi. Çünkü insanlar Gara Hatun'un sadece düzeni sağlamak için zaman zaman uyguladığı sert tedbirlerden rahatsız idiler.

Adana'da Vali yardımcısı olarak çalışan Sayın Ahmet Narinoğlu, Andırınlıları bir araya toplar, yörenin sosyal ekonomik gelişmesini hızlandırmak için uğraşır. Toplantılara zaman zaman ben de katıldım. Yüreğimde, belleğimde bir Andırın sevdası yerleşti derin izler bırakarak...

Sayın Dr. Necat Yayıcıoğlu yıllar önce vermişti bana ailesinin tarih arşiv belgelerini. Andırın'da kurulan Kuvayı Milliye teşkilatının Kadirli, Kozan, Haçın/ Saimbeyli yöresindeki mücadelelerdeki fedakarlığını öğrenmişim, belgelerden...

Bir göç yolu vardı Andırın'ın içinden geçen. Ceyhan nehri kıyılarından Andırın ovasına yaklaşan kervanlar, Anacık, Haştırın, Azgıt, Meryemçil kalelerinin bulunduğu güzergahı izleyerek Göksun'u ve oradan da Kayseriye ulaşıyorlardı. İnsanlık tarihinin başlarından beri canlıydı bu göç yolu. Nice insanlar gelip geçmişti bu göç yolundan. Ağıtlar türküler, hikâyeler bırakarak. Bir kısmı da yazılara da aktarılmıştı.

Andırın kültürünü araştırmaya ömrünü veren sayın Remzi Çingir hocamın elde ettiği bütün bilgilerin dosyasını bana vermesi ve Ekim 2006 içinde Andırın Kaymakamı saygıdeğer Oktay Çağatay Bey'in bizlere sağladığı araba ile yöreyi tekrar dolaşmamda baha rehberlik yapması sayesinde son bir kez daha dolaşmış oldum Andırın coğrafyasını. İnsanlarla konuştum, fotoğraflar çektim. Aha önce yazmış olduklarım ve yeni elde ettiğim bilgi ve belgelerin ışığında Andırın Tarihini yazmaya yayınlamaya karar verdim. Andırınlı öğretmenlere, öğrencilere, yöre insanlarına duyduğum derin saygı ve dostluğun ürünü olarak yayınlıyorum Andırın tarihini...

Andırın'da Yaylamak

Andırın'da yaylalar saymakla biter mi?

► Ahmet NARİNOĞLU / Deneme

Yaz, Andırın'ın en hareketli mevsimidir. Sıcaklar iyice bastırır. Gölge aranır. Serinlemek için kırlara, subaşlarına gidilir. Serinledikçe insan gevşer, gevşedikçe söz sözü açar, muhabbet başlar.

Andırın'a yaylaya gelenlerin aklı hep Çukurova'da (aşağı) takılı kalır. Ailelerin bir tarafı gelmemiştir. İşler çiftçilik, ziraat, meşguliyet. Hem aşağı kaygı edilir, hem de orada kalanlara acınır. Sarı sıcak altında yaşamanın zahmeti bilindiği için.

Çukurova sarı sıcak adamı yağ gibi eritir, sersem eder sanki. Çare, yaylaya kaçmak, serinlemektir. Kadırlı' den çıkar; Andırın' a doğru yol alırsınız. Kafanızda bir sürü plan düşünce var. Akarca tepelerine gelince, biraz serinlik, yaylaya yaklaştığınızı hissettirir. Tokmaklı düzü Çukurova'dan farksız. Haştırın virajlarında çileyi arabalar çeker. Bu yolda su kaynatmayan araç azdır. Çatak sizi serinliğe alıştıır. Çatak suyunu görünce, ırmağı kana kana içesiniz gelir. Masmavi, gürül gürül buz gibi.. Irmağın kenarında kurulan barakalar önünde durursunuz. Kan ter içindesinizdir. Elinizi yüzünüzü yıkar kendinize gelirsiniz. Yol boyu mevsimine göre meyveler, sebzeler satılır. Kiraz, kızılılık olur. Bu aylarda kavun, karpuz. Mısır zaten var. Biraz eğlenince; teriniz soğumaya durur. Acele edersiniz, bir an evvel Andırın'a, yaylalara varayım diye.

Akkale'den Andırın görününce; işte yayla dersiniz. Şehrin yamaçlarını kaplayan yeşil görüntünün üzerini duman kaplamıştır. Bulutlar Andırın'ın üzerine çökmüş gibidir. Burada buna ZOPUR derler. Andırın'ın baharda kırkikindisi, yazın zopuru olur. Yağmur çisem çisem yağıyor gibi olur. Her taraf ıslak ve nemli. Uzun sürerse bıktırır insanı. Çamaşır kurumaz. Tarhana olmaz. Dizlerden şikâyetler artar. Zopurlu bir ortamda yürüyünce, görüntüler bulanır, uzaklar seçilmez olur. Zopur bulut gibi yoğunlaşır, açar. Biteviye...

Temmuz - Ağustos ayları Andırın'ın en bereketli aylarıdır. Aşağı Andırın' da buğday kalkmıştır ama yerine öteki mahsuller çıkacaktır. Merkez ve yayla taraflarında hasat başlamıştır. Çiftçiler adeta yarışarcasına çalışırlar. Hoş makine sayesinde eskisi gibi çok fazla yorulmazlar.

Yazları Andırın çarşısı pazaryerine döner. Hele Cuma günleri Andırın'da çifte yoğunluk yaşanır. Alış-veriş ve Cuma için köylüler ve yaylacılar şehre (eskilerin deyimiyle' kazaya yada hükümete') inerler. Pazarda çeşit çeşit sebzeler, meyveler, köy ürünleri vardır. Hepsinden almanız gelir. Ucuz. Albenili. Çarşıda holta atılır. Kahve (gayfe) önlerinde oturulur. Kimle karşılaşırsa selam alınıp verilir, hal hatır sorulur. Dükkân ve işyerlerinde ya ayakta selam verilir veya ayaküstü uğranılır.

Andırın' da çarşıya çıkma sebeplerinin başında birilerini (akraba, tanış, dost, arkadaş) görme arzusu gelir. Andırın' da birini bulma, buluşma, görüşme ve sohbet yeri KIŞLA BAHÇESİ'dir. Dışarıdakileri yazın en çok çeken yer kışla bahçesi. Enişdibi'nden esen serinlik, çınarların koyu gölgesi, aşağıların geniş manzarası insanı çeker. Duvara dayanıp

ta aşağılara baktığınızda göremediğiniz ama hissettiğiniz Çukurova vardır. Orda kalanlara acır, kendi halinize şükredersiniz. Kışla bahçesindeki sohbet, muhabbete dönüşür. Burası yaylaya gelenlerin ortak mekânıdır. Girişte ki çeşme oluklarından su sesi. Aşağıdan yelin uğultusu. Etrafınızda sevdikleriniz. Dışarıda serinlik. İçerde rahatlık. Bir güven duygusu kaplar bedeninizi. Rahatlarsınız.

Son yıllarda ulaşım araçlarının artması ve doğal ortama gitme isteği birleşince ÇINARGEÇİDİ kışla bahçesine alternatif olmaya başladı. Zamanı ve imkânı olanlar Çınargeçidini tercih eder oldular. Çarşıdan kaçanlar için kışla bahçesi, şehirden kaçanlar için Çınargeçidi. Bugün kirlenen suyu, tahrip edilen doğasına rağmen Andırın'ın en gözde buluşma, dinlenme, eğlenme yeridir. Ormanı, çayırları, deresi, çeşmeleri, kır bahçeleri, piknik alanları sizi ve sevdiklerinizi ağırlamaya, memnun etmeye hazır. Kesikteki yoğun ve plansız yapılaşma sizi üzse de Çınargeçidi misafirperverliğini cömertçe sunar.

Andırından yukarı nereye giderseniz gidin her yer yayladır. Serinliktir. Ferahlıktır. Tabiat bütün cömertliğiyle sizi karşılar. Yeter ki siz bu nimetleri sürdürülebilir kılın. Yani koruyun ve kollayın.

Andırın'da yaylalar saymakla biter mi?

Yukarı Andırın vadisi, yamacı, düzlüğü, ovası, deresi, tepesi, köyü, mahallesi, obası tam yayladır. Eğlenir kalırsınız oralarda. Has yaylalarımız vardır. Akçadağ, Çiğsar, Halbur, Karasu, Meyremcil, Ahmet Öldüren, Kırksu, Almadağı, Cemal Önü, Seğ ve öteki sayamadıklarına itirazınız var mı?

Andırın'da cep platolar, yazın yayla olurlar. Her platonun kendine has coğrafi yapısı, toprağı ve bitki örtüsü vardır. Dereler, vadiler kanyon oluşturur. Zengin bitki ve orman örtüsü, yaşayan cömert ve sıcakkanlı toplumla birleşince, bir yabancı için: kırk yıl tanıdık bildik yer olur. Adı Andırın olur.

Hak yemeyelim. Toroslarda sıra sıra dizili, birbirine eş değer yaylalardan bir bölümünün adıdır Andırın...

Adana Andırınlılar Derneği

Adana Andırın'lılar Derneği zirvede

► Misal BOLAT

Adana Andırınlılar Kültür Ve Dayanışma Derneği 1991 yılında kurucu üyeler olan Y.Najat Yaycıoğlu, Atila Rişvanoğlu, Ahmet Mirik, Meryem Zülfikaroğlu, A.Naim Çetin, Ayla Rişvanoğlu girişimleri ile Adana'da yaşayan Andırın'lıları biraraya getirmek ,tanışmalarını , kaynaşmalarını sağlamak maksadıyla kurulmuştur. Kuruluşundan bu güne derneğimize maddi manevi bir çok hemşerimizin katkısı olmuştur. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bunlardan birisi olan o zamanki başkanımız Ali Gürbüz'ün gayretleri sonunda dernek merkezi ve lokal olarak kullanılmak üzere şu an kullandığımız yer satın alınmıştır. Ali ağabeyimize emeklerinden, gayretlerinden dolayı tekrar teşekkür ediyorum.

Şu an yönetimde olan arkadaşlar olarak biz 12.04.2006 tarihinde görevi devir aldık. O günden sonra hemşerilerimizin dernekle olan bağlarını güçlendirmek bir araya gelerek Adana'da sayısal olarak ciddi bir güç olduğumuzu kanıtlamak maksadıyla 14 Mayıs 2006 Pazar günü 1. Bahar şenliği adı altında şehir merkezine yakın bir park alanında sabah 08.00'den akşam 18.00'e kadar süren etkinlik düzenledik. Bu etkinliğimize 6.000 civarında katılım oldu. Kahramanmaraş millet vekili ve meclis başkan vekili Nevzat Pakdil Adana milletvekili Kemal Sağ, Vahit Kirişçi Adana Valisi Adana Büyük Şehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ve diğer Adana protokolü katılmıştır.

Etkinliğimiz katılımcı sayısı , seviyesi ve düzeni bakımından. Hem hemşerilerimizden hem de

gözlemcilerden olumlu yankılar almıştır. Siyasiler nezdinde daha fazla dikkate alınır duruma gelmişizdir.

Bu ortaya çıkan olumlu durumu pekiştirmek maksadıyla mahallelerde toplantılar tertiplenmiş hemşerilerimiz ile tanışılmış fikir alış verişinde bulunulmuştur. Bu toplantılarda hemşerilerimizin böyle birlikteliğe çok ciddi destek vereceği gözlenmiştir.

Bundan sonra dernekte Adana'da çalışan polisler, sağlıkçılar, öğretmenler ve diğer kamu çalışanları adlarıyla ayrı ayrı toplantılar yapılmıştır. Toplantılarımızın her birine yüz civarında ilgili meslekten katılım olmuştur.

Yine bu toplantılarda hemşerilerimizin tanışması kaynaşması yanında dernek ve dernek faaliyetleri ile ilgili düşünceleri alınmış derneğimize bir hedef bir misyon belirlemeye çalışılmıştır.

Sonuçta hemşerilerimizin ortak talebi olan birlik beraberliğimizin güçlendirilmesi , yerel ve genel seçimlerde birlikte hareket edilmesi Adana'da var olan gücümüzün ülke menfaatlerine ters düşmeyecek şekilde değerlendirilmesi konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Yine aynı niyet ve coşkuyla 13 Mayıs 2007'de 2. Bahar Şenliği'ni yaptık. Bu şenlikle ilgili değerlendirmemizi sayfa sınırlamasından dolayı daha sonra yapacağız.

Tüm hemşerilerime buldukları mekan mevki ne olur ise olsun mutlaka hemşerisine sahip çıkmasını hemşerisini mümkün olduğunca korumasını ve kollamasını arzu ediyorum.

Aşıkların Gözyaşı

► Hüsnü KARCI / ROMAN 2

Yarpuz'un (Afşin) orta yerinde, nice güzellerin testisine su akıtan; nice sevdalılarının sevdalarına şahitlik eden; nice güzellere yalağından su içiren; acı- tatlı nice yaşanmışlıkların hem şahidi - hem de sırdaşıdır, Aynalı Pınar. Bir de dile gelse, konuşabilseydi! Ama konuşamazdı; asla konuşmazdı! Sırlarını ele vermeyeceğine dair yemin ettirenlerin yeminini almıştı üzerine bir kere. Kaşındaki aynasında nice güzeller süslenip püslenmişti. Çevresinde tavaf eder gibi dolaşan nice delikanlılar önce saçlarını taramıştı o'nda. Sonra mektuplarını güvenle o'na bırakmışlardı. Acı ve sevinçlerinin ortağı olmuştu adeta!

Sen hiç sevdalanmaz mısın be pınar? Güzellerin testilerine su doldurmaktan hiç yorulmaz mısın? Yoksa, sevdalı mısın? sevdalandığın zamanlar coşar, üzüldüğün zamanlar durulur mahzunlaşıyor mısın?Yalnızlık mı çekersin? Güzeller düşmez mi oldu yoluna? Gelinlerle başın hoş mu değil; yoksa evlenip uzak diyarlara gitmelerine mi küzersin?

O gün Yarpuz'un en güzel gelini geldi pınara. Aynaya hiç bakmadı. Süslenip püslenmedi ama, sanki güzelliği adeta etrafına ışık saçtığı sırada Aşık Hüseyin'in yolu da oradan geçiyordu. Hüseyin, gelini görünce bir an durdu; hoş bir edayla etrafını süzen gelinle göz göze geliverdi! Anlık bakiştılar. Gelin, bakişlarını testisini dolduran suyun akışına kaydırıldı... Yüreği çarptı. Birkaç adım ilerleyip, Gelinin yüzünü yakından görmek istedi Hüseyin; ama bu arzusu, gururu gereği geri tepti. Bir daha bakmaya cesaret edemedi. Daha adımlarını hızlandırarak, utangaç edayla yoluna yürüdü. Yürürken, yüreğini yakan sevdalarının serüvenlerini geçirdi aklından...

Hüseyin'in Yarpuz'a gelmesindeki maksat, çuhacıya uğrak varıp, pilot pantolon ısmarlamaktı. Karışık düşüncelerle çuhacının dükkanına vardı. Bir köşesinden kırık, bir kisle çuhacının dükkânına vardı. Bir köşesinden kırık, bir kisle çuhacının dükkânına vardı. Bir köşesinden kırık, bir kisle çuhacının dükkânına vardı. Bir köşesinden kırık, bir kisle çuhacının dükkânına vardı.

- Selamün aleykum. Bereketiniz bol olsun. Çuhacı, kaba makasla kumaş kesmesini bırakıp ayağa kalktı. Uzun süredir görmediği dostuna samimi şekilde yaklaşarak elini uzattı, sarıldı...

- Hoş geldin bre Aşık, dedi, kendini özlettin yahu. Hüseyin iç çekerek anlık düşüncelere daldı! Yorgun ses tonuyla:

- Hoş bulduk ustam, diyebilirdi ancak.
- Yola düşmendeki sebep ne ola ki?
- Hasılı, çarşı-pazar dolaşmaktı maksadım. Seni de göresim geldi ya...Malum, tuz-ekmeğimiz var.
- Davudi sesini, sazının tellerine şöyle kıvrak dokunuşunu, tatlı muhabbetini özledim be Aşık. Hüseyin'in düşünceli hali, Çuhacının gözünden hiç kaçmadı. Yorgun sesine rağmen, dilinden kafiyeli sözcükler dökülüyordu...

- Aşık çok yer gezdi, bağıri eziktir; sazı da kırık, sözü de kırık!

Çuhacı anlamaya çalıştı.

- Hayırlıca konuşmazsın Aşık, nedir seni böyle dertlere gark eden?

Hüseyin, derin bir nefes alıp- verdi.

- Şu yalancı dünyada ekmeğime az - çok da olsa katık bulabildim de ahirete azığım kit olsa gerek. Yel üfürse, şu

heybemi alır götürür vallahi. Ak yüzüm karaya döndü billah. Bir de yaradandan ihsan dilemeye yüz buluruz. İnsanız işte. 'Var'ın kadrini bilmez, 'az'a kanaat etmeyiz...

Çuhacı, "boş ver" anlamında elini savurdu.
- O tarafını kurcalama heerif. "üzüm üzümüne bakarak kararır" derler. Senin gönül ışığın kararırsa biz nasıl aydınlık buluruz. Sen ki böyle yerirsen, benim günahımı umman bile yumaz. Söyle hele, söyle...

Hüseyin, gönül yorgunu olduğunu hissettiriyordu.
- Ayak yorgun, akıl yorgun ; bir de "çal söyle" dersin de, gülün bülbüle ettiği gibi, dil söylese de gönül naza çekiyor ustam naza!

Çuhacı, şüpheli- kinayeli bir edayla, aşığı sorgulamaktan geri durmaz..

- Acep nedir seni böyle dertlere gark eden; yoksa, dolanbaçlı yollara sapman mı var Aşık?

- Keşke, öyle olsa... Geçen gündü; yaban çetesi bizim köye baskın düzenlemiş; genç-yaşlı, avrat-uşak demeden herkese zulüm etmiş!.. İki civanı da, gözlerini kırpmadan katletmişler! Ağillarda ne kadar hayvan varsa, toplayıp götürmüşler. Her gün bir ocak söndürür oldu bu namussuzlar! Güçlüler! Paraları, silahları, yiğit atları var.

Çuhacı, kızgın bir yüz ifadesiyle başını salladı.
- Bu katil sürülerine dur demenin zamanı geldi de geçiyor bile.

Nutuk atar gibi canlandı!

- Nice destanlar yazmış, köklü bir ulusun evlatlarıyız biz. Öyle eli-kolu bağlı oturacak değiliz elbet. Tarihe türkü yakmakta sanadır Aşık. Şöyle içten- özlü - yanık söyle ki, hislerimiz depreşsin!

Pencereden içeriye sızan toplu ışık hüzmeleri ile yüzü yarım aydınlanan ve yerleri süpürmekle meşgul olan onüç-ondört yaşlarındaki terzi çırağı, Aşığın elindeki saza merak sarmış olmalı ki, ürkek haliyle Aşığa yaklaştı. Bir eliyle, sazın püskülünü avucunun içine aldı, ürkek ve hayranlıkla püskülü okşamaya başladı.

- Ne güzel, dedi.

Aşık, tebessümle karşılık verdi...

- Heves mi edersin aslanım?

Çırak, arzusunu başıyla onayladı.

- Ben de çalabilir miyim?

- Elbette çalabilirsin. Madem ki heves edersin, öyleyse söylediklerime kulak vermelisin! Maharet, sazın tellerine öylesine vurmak değil, dağlanmış yüreğin ateşini verebilmektir. Gördüklerini, bildiklerini, duyduklarını hislerini doğru terazide tartıp, adil bir şekildi satmasını bilmektir! Kendini bileceksin, hakkı bileceksin; özün-sözün doğru ve bir olacak. Sözü bükerek, sazının tellerine de eğri dokunarak, gönülleri yarelemeyeceksin! Dediklerimi kulaklarına küpe yapar, unutmazsan; benim gibi halk aşığı olur, gönüllere taht kurabilirsin. Anladın mı küçük efendi?

Çırak başını sallayarak Aşığın sözlerini onaylıyordu. Aşık, sazın sapından ve gövdesinden iki eliyle yere paralel tutarak, daha bir anlam kazanması için çırağa uzattı.

-Bu saz, aşıkların hem sırdaşı, hem yarenidir. Sahibinin sırrını kimseciklere vermez! Bir tutku ki, birini birinden ancak ölüm ayırabilir. Hoş sedası ise gönüllerde baki kalır.

Aşıkla Çırağın muhabbetini Çuhacı böldü. Çırağa baş işaretleriyle seslendi.

- Kerata, Aşığa demli bir yorgunluk çayı koy bakalım; dili şeker ezsin, sohbeti bal olsun...

Şiir

SENİ ARAR ELİM KOLUM

Andırından çıktım yola
Buralarda verdim mola
Dönmek ister geri canım
Yem olmadan kuşa kurda

Çocukluğum sende kaldı
Özlemi sinemi yakar
Bakma gurbet gezdiğime
Bütün yollar sana çıkar

Gitmez gönlümden dağların
Her yolu sana bağlarım
Ceyhan gibi sessiz derin
Andıkça seni ağlarım

Kalbim senle gövdem uzak
Hem yakınsın hem de irak
Bu ne yaman çelişkidir
Ya al beni ya da bırak

Hangi yöne düşse yolum
Seni arar elim kolum
Gerçek vatan sensin bana
Cennet olsa sağım solum

Hem havandan hem suyundan
Besledin beni koynundan
Eğer seni unutursam
Assınlar beni boynumdan

40 YIL İÇİN 40 DÖRTLÜK'TEN ALINTI

Çukurova yatağımdır
Binboğalar yastığım
Cibinliğim gökyüzüdür
Geceleri astığım

Yazın damd a yatarlık
Yıldızların içinde
Horozla bir kalkardık
İşe güce vaktinde

Kaymak ne hoş olurdu
Karlı dağdan inişte
Karla pekmez yerdik biz
Dondurma odur işte

Çukurova Türk yurdu
Dağlarda gezer kurdu
Hain Fransız burada
Ne aradı ne buldu

Kekik ardıç menengiç
Kokar ormanlarımız
Her bitki ilaç bize
Lokman hekim atamız

Akarcadan aşığı
Bükülerek yol gider
Vefalıdır toprağı
Ne ekersen o biter

Çok güzeldir her yeri
Yemyeşildir her baştan
Keklikler ötüşür breh
Dağlarında her taştan

Baş açık ayak çıplak
Sıtma grip çok olur
Doktorumuz tirşiktir
Nar ve pekmezde olur

Sevilen yaz çorbamız
Döğme aşı katıktır
Soframızda olmazsa
Kaşlarımız çatıktır

Alfabeye konmamış
Türkçemin 'ng' harfi
Ne diyonğuz dersiniz
Tarihtedir tarifi

Doktoru doktor eder
Ahmet'e Ehmet deriz
Çevirir her sözcüğü
Öz Türkçeye şivemiz

Er buruşmuş yüzümüz
Pamuk ile çeltikten
Pek yufkadır içimiz
Hoşlanmayız sertlikten

Arkadaşa pek düşkün
Akrabaya küskün dür
Dargınlığı uzamaz
Uzarsa da üçgün dür

Yerde bir nimet bulsa
Öper yükseğe koyar
Misafiri yedikçe
Sanki kendisi doyar

Ülkemde onca sene
Kumpas tuzak kuruldu
Andırında bir kişi
Ne vurdu ne vuruldu

Bizde adet şöyledir
Ağlar gelin görümce
On gün herkes yas tutar
Köyde biri ölünce

Andırınlı hep okur
Olmaz bizden maraba
Harıl harıl üretir
Dağılarak tüm yurda

Çalışkandır insanı
Su çıkarır her taştan
Cumhurluğa layıktır
Çoluk çocuk her yaştan

Ne yol geldi ne de su
Gün görmedi Maraş tan
Adana ya sığındı
Usanınca savaştan

Bir bir boşaldı köyler
Bahçede güller soldu
Osmaniye Adana
Andırınlıyla doldu

Doğmadan kara şalvar
Dikilir üstümüze
Devlet baba bilinmez
Neden küsmüştür bize

Gökten üç elma düşse
Bize kismet taş olur
El ele verir isek
Her taş birer taş olur

*"doğanın en
tatlı armağanı"*

alpedo[®]
-KAHRAMANMARAŞ-

*"gift of
the nature"*

KAHRAMANMARAŞ KERVAN PASTANE DONDURMA GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Fabrika : Yeni Sanayii Sitesi 7.Çarşı No:46 KAHRAMANMARAŞ Tel: 0.344 236 21 21 (pbx) Fax: 0.344 236 37 07

İstanbul Bölge Müd.: İkitelli Org. San. Böl. Esenler San. Sit. 21. Blk No:5 İSTANBUL Tel : +90 212 549 36 21 Fax : +90 212 549 36 21

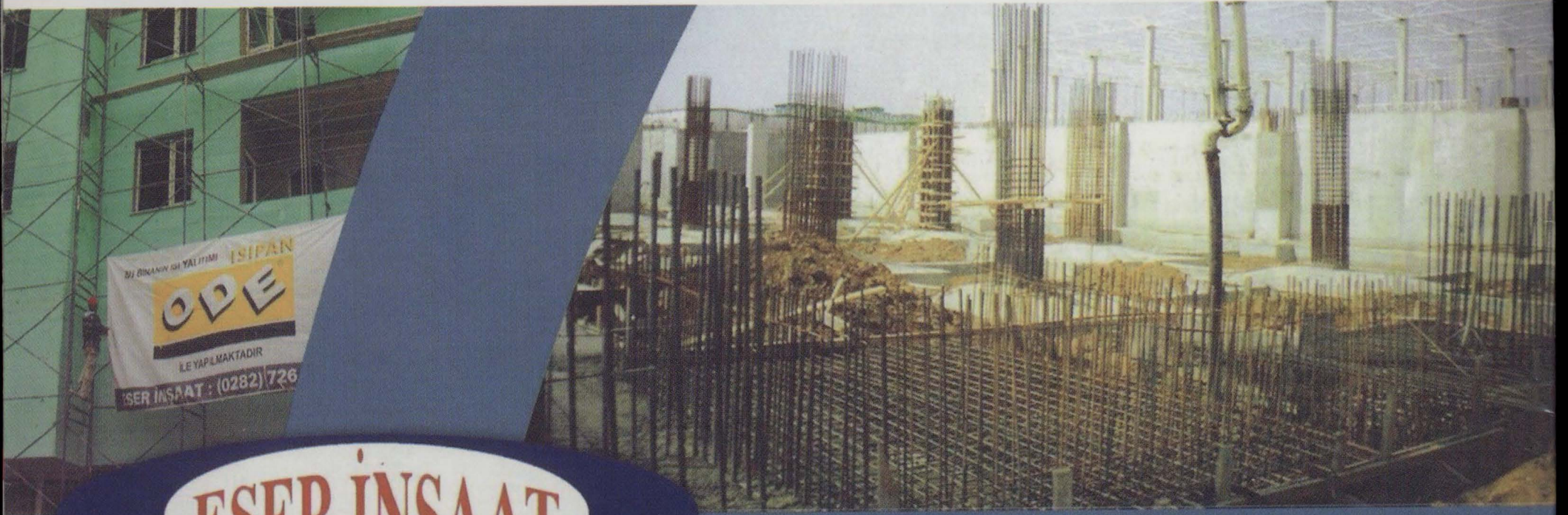
Ankara Bölge Müd.: Öz Ankara Gıda Sit. 4. Blk. No:156 MacunKöy/ANKARA Tel : +90 312 387 52 66 Fax : +90 312 387 52 67

İzmir Bölge Müd.: Karacaoğlan Mah. 172/1 Sok. No: 1/11 Işıkkent/izmir Tel: 0(232) 472 15 07

Antalya Bölge Müd.: Akdeniz Sanayi Sit. Ünsal Mah. 5043 Sok. No:42 Antalya Tel: 0(242) 221 66 48 Fax: 0(242) 221 66 49

web: www.alpedo.com.tr email: info@alpedo.com.tr www.kervanpastanesi.com.tr

Alpde Dondurma **KERVAN** Pastaneleri Kuruluşudur.

ESER İNŞAAT

FAALİYET ALANLARI
KONUT YAPIMI VE SATIŞI
ISI - SU - SES YALITIM MALZEMERİ
SATIŞ UYGULAMA
FABRİKA İNŞAATI
İNŞAAT MALZEMLERİ SATIŞI
HAFRİYAT İŞLERİ
ALT YAPI
HER TÜRLÜ BETON ELAMANLARI SATIŞI
KİRALIK KIRICILI KEPÇE

Merkez: Çorlu yolu 2. km
Çerkezköy - TEKİRDAĞ
Tel: 0282 726 16 82
Faks: 0282 725 07 26
Şube: Velimeşe - Çorlu
Tel - Faks: 0282 674 44 47